

Izhaja dvakrat na teden.
Velja za celo leto \$3.00
Published semy weekly.
Subscription \$3.00 yearly.

EDINOST

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

ŠTEV. (No.) 19.

CHICAGO, ILL., TOREK, 8. MARCA, 1921.

LETO (VOL.) VII.

Published and distributed under permit (No. 320) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. — By the Order of the President A. S. Burleson, Postmaster General.

NAJNOVEJŠE VESTI.

VOJSKA MED JUGOSLAVIJO IN ITALIJO.

London, 7. marca.—Brzjavka iz Trsta poroča, da so se spopadle jugoslovanske in italijanske čete pri Postojni. Postojna je vsa v plamenih.

Zaveznički napadli Nemčijo.

TAKO JE ODLOČILA LONDONSKA KONFERENCA. — ZAVEZNICI SO IZJAVILI, DA SO PROTIPREDLOGI NEMČIJE GLEDE VOJNE ODŠKODNINE NESPREJEMLJIVI.

London, 7. marca.—Zaveznički so danes popoldne odločili, da bodo stopali proti Nemčiji z vojaško silo in ji naložili vse kazni, ki so ji jih prej določili, ker noče sprejeti mirne pogodbe.

Bataljon angleških čet stoji pripravljen, da vsak čas zasede nemška industrijska mesta v porenskem ozemlju, francoske in belgijske čete pa prežijo in komaj čakajo, kdaj bodo smeles prodirati v nostranost Nemčije.

Nemčija predlagala provizorij.

Nemški zunanjji minister in vodja delegacije, Dr. Simons je zaveznički rekli, da Nemčija odklanja, pařiske predloge ter da je sklenila, da bo predlagala provizorij. Po tem novem predlogu hoče Nemčija prvi pet let plačevati samo gotove svote, celotni dolg pa se naj bi določil pozneje. Nadalje je, pripravljena dati zaveznikom tudi ekvivalent ali enakovredno nadomestilo za 12 procentno zacarinjenje blaga, ki se izvaja iz Nemčije. — Zaveznički pa so zahtevali, da mora Nemčija plačati \$53,788,000.000 vojne odškodnine in so naložili 12 odstotno carino na vsem nemški eksport. To odškodnino naj bi Nemčija plačala v prihodnjih 42 letih.

Nemčija je podala svoje predloge pod pogojem, da bo ljudsko glasovanje v Zgornji Šleziji izpadlo na korist Nemčije in ako zaveznički na noben način ne bodo ovariati nemške trgovine.

"Ako naj stavimo predlog, koliko smo pripravljeni plačati skupne vojne odškodnine, potem nam morete dovoliti, da zborujemo vsaj teden dni in da se sporazumemo z Berlinom", je izjavil Dr. Simons.

Kdo je zakrivil svetovno vojsko.

Dr. Simons je na konferenci tudi povedal, da se samo zato ni dotaknil preje vprašanja, kdo je zakrivil svetovno vojsko, ker se mu zdi, da bi se potem še teže zedinili. Niti versaillska mirovna pogodba, niti sedanje postopanje zaveznikov ne ne more določiti, kdo je kriv, temveč edinole zgodovina bo zamogla izpričati, kdo je pravzaprav odgovoren.

Nemci morajo plačevati več davkov kakor zaveznički.

Na trditev Lloyd Georgea, da plačujejo Nemci manj davkov kakor pa prebivalci zavezničkih držav, je Dr. Simons odgovoril, da to nikakor ni res. Tukaj mora priti v poštov pred vsem število prebivalstva v posameznih državah. In če se oziramo na to, potem plačujejo Nemci veliko več davkov, kakor pa zaveznički.

UPOR V RUSIJI.

Nezadovoljnost in upor v Rusiji raste bolj in bolj.—Lenin upa, da se bo spomladi upor polegel. — Ljudstvo pobiha boljševiške uradnike.—Petrograd do sedaj še ni v uporniških rokah.

London, 8. marca.—Brzjavka iz Rige poroča:

Povsodi morijo boljševiške uradnike. Najbolj more tiste zastopniki vladnih komisij, ki rekvirijo po vseh živila. — Ljudstvo se je uprlo v kraji Orel, Brjansk, Kursk, Saratoff, Iver in Nišni Nowgorod. — General Antonoff je zasedel s svojimi četami ozemlje ob srednji Olgji.

Astrahanski kozaki so se tudi uprli sovjetski vladni. — Vse brodovje na Vzhodnem morju se je pridružilo upornikom, ki so se založili z živili za štiri mesece. — Ministerski predsednik Lenin je izdal 10,000.000 rubljev v zlatu za nakup živil v zapadni Evropi. — Kakor poročajo iz Moskve, so v Helsingforsu zmagali uporniki, ki vladajo zdaj z mečem in se ne strašijo prelivati krvi.

Petrograd še ni v uporniških rokah.

Uporniki so se polastili vojne ladje Petropawlowsk in obstreljujejo iz nje Petrograd, ki ga dosedaj še niso zavzeli, pač pa se bo to zgodilo v kratkem, ker mesto ne more več vzdrževati napada.

Lenin se tolazi s spomladjo.

"Res je, da se nahajamo sedaj v izredno slabem položaju, toda na pomlad bomo premagali svoje sovražnike!" Tako je rekel Lenin.

Sovjetski komisarji beže v Estlandijo.

Pet sovjetskih komisarjev je zbežalo v Estlandijo, ker so jih njihove lastne čete pustile na cedilu in se pridružile boljševiškim nasprotnikom. Tako je storila tudi garnizija v Krasnaj Gorki pri Petrogradu.

Hardinga prosijo, naj jim pomaga.

Paris, 8. marca.—Ruski parlamentarni krožek v Parizu je poslal predsedniku Hardingu in trgovinskemu ministru Hooverju brzjavke, v katerih ju prosi, naj pošljeta živil in drugih živilenskih potrebsčin boljševiškim nasprotnikom v Kronstadtu in Petrogradu. V menu krožka je podpisana Kadrine.

Revolucionarji so ustanovili provizorično vlado v Kronstadtu.

Helsingfors, 7. marca.—V Kronstadtu so se združili vsi sloji proti sovjetski vladni. Tako so organizirali posebni krožek, ki je vzel potem začasno vlado v roke in sestoji po večini iz mornarjev in delavcev ne glede na politično pripadnost. Ta provizorična vlada je objavila program, v katerem zahteva v prvi vrsti, da se mora sklicati konstituanta.

SIRITE LIST "EDINOST".

Lenin in Trotzky se baje pripravlja za beg.

Nikolaј Lenin in Leon Trotzky se pripravlja za beg. Vodja boljševiških nasprotnikov, Antonoff, ki stoji na čelu 50.000 oboroženih kmeterjev, je baje dobil nadzorstvo nad governementom Woroneš in Tambow v južni Rusiji in zato ne morejo boljševiki na severu dobiti živil iz južne Rusije.

KAJ DELA HARDING.

Z Nemčijo za enkrat še noče sklepata miru.—Danes se je osebno posvetoval z voditelji kongresa.—Republiki Panama je poslal ultimatum.

Washington, 7. marca.—Novi predsednik Harding je prvotno namerjal, da bo takoj sklenil mir z Nemčijo, sedaj pa je odstopil od te svoje namere, ker se Nemčija brani plačati vojno odškodnino, ki so jo ji naložili zaveznički.

Harding je prišel do prepričanja, da bi sedaj, ko bi bila sprejeta mirovna resolucija senatorja Knox-a v senatu, s tem naravnost razčilil prejšne vojne zavezničke, ki so pripravili svoje čete da s silo iztirjajo od Nemčije vojno odškodnino in zase-dejo nemška industrijska mesta.

Prezident je danes predložil senatu v potrjenje celo vrsto menovanj, po večini za pomočne sekretarje v raznih eksekutivnih vladnih oddelkih.

Danes je povabil na večerjo najoličnejše republikanske senatorje in kongresnike in pri tej priliki so veliko razpravljali o političnih vprašanjih.

Združene države posredujejo med Panamo in Costa Rico.

Balboa, Panama, 7. marca.—Prvo delo novega predsednika je bilo, da je poslal republiki Panama ultimatum, v katerem je zahteval, da mora takoj prenehati z vsemi sovražnostmi nasproti Costa Rici.

Panamski predsednik Porros je izjavil, da Panama protestira proti temu postopanju, vendar je pa zadovoljna s tem, da prevzame Amerika vlogo posredovalke med Panamo in Costa Rico.

NOVI PETROLEJSKI VRELCI V BLIŽINI CHICAGE.

Joliet, Ill., 7. marca.—Na farmi Fredericka Palmerja, miljo daleč porti vzhodu od Essex-a so odkrili v globočini 215 čevljev nove petrolejske vrelce. Vrtali bodo še 900 čevljev v globino. Na ta način upajo priti do ogromne množine petroleja. Novi petrolejski vrelci bodo velikega pomena za Chicago.

ZA 5 NOVIH NAROČNIKOV DOBITE BREZPLAČNO "EDINOST"!

H KONCU GRE NAŠA ZALOGA MOHORJEVIH KNJIG ZA L. 1921.

Med njimi je tudi novo delo;

KAKO SI OHANIMO ZDRAVJE. Notri je obilo koristnih nasvetov ZA ŽENE IN DEKLETA.

Ne zamudite prilike in pohitite z naročilom! Pozneje teh knjig ne bomo imeli več.

Hardingov nastopni govor.

Glavne točke govora: Amerika ne sme sklepati z inozemstvom trajnih vojaških zvez.—Dežela je pripravljena, da si obenem z drugimi silami prizadeva zmanjšati vojno nevarnost.—Kaj nas uči minula vojška.—Varčnost bo njegovo geslo pri upravi dežele.—Harding ne preuzeče sam odgovornosti za upravo dežele, temveč jo deli z vsem ljudstvom.

Washington, 4. marca.—V svojem inauguračnem govoru je povedal predsednik Harding sledče:

Rojak!

Ko si ogledujemo svet po prestanem velikanskem viharju, opazujemo sledove razdejanja in se istočasno veselimo stanovitnosti vseh tistih reči, ki so temu viharju uspešno klubovale, tedaj vdihava očiščeni zrak, ktor je pravi Amerikanec z mešanimi občutki obžalovanja in novega upanja. Bili smo priče, ko so se strasti sveta razpasle, toda naša republika se ni dala omajati in naša civilizacija je zasigurana. Prostost — prostost v mejah zakona — in civilizacija sta nerazdržljivi in dasiravno bilo oboje v nevarnosti, je vendar ostalo nepokvarjeno in Amerikanec je jasno ko beli dan, da nudi naša reprezentativna vlada ravno prostoti in civilizaciji največjo varnost.

Z ozirom na resnost sedanjih trenutkov, ko me obdajajo občutki, ki jih nihče ne občuti dokler ne prevzame nase ogromne teže odgovornosti, moram povedati, da sem za svojo osebo preprisan, da so bili ustanovitelji naše republike posebej navdušjeni od Boga. Prav gotovo je prisla pri ustanovitvi te republike božja volja do veljave. Imamo organično ustavo, v kateri je bila sama ena stvar dvoumna, pa še ta je bila razrešena z žrtvami in krvjo, pri tem pa je Unija ostala, ljudstvo pa je delalo navdušeno, ker je bilo istih načorov. Videli smo, kako se je svet poln zaupanja oziral na resnice in principe, ki so nam jih zapustili naši ustanovitelji. Doživeli smo, da se je državljanska, osebna in verski prostost obnesla in si pridobila častni venec. V začetku nas je stari svet zaničeval zaradi naših novih poizkusov, dočim stoji danes naši temeljni principi v političnem in socialnem oziru neomajano, za nas dragocena dediščina, za ves ostali svet pa navdušuje zogled prostosti in civilizacije. Še enkrat ponavljamo, da smo nad vse hvaležni ustanovnikom za njihov nesmrtni začetek in z zaupanjem pričakujemo, da bo Najvišji tudi izpolnil in dovršil, kar so oni začeli.

Napredek kaže modrost.

Ze iz tega, da je naša republika posredovala tako v materialnem kot v duševnem oziru, je razvidno, da je politika, ki smo jo podedovali od naših ustanoviteljev, modra, namreč politika, naš se ne vmesujemo v zadeve starega sveta. Preprisan, da bomo mogli sami voditi svojo usodo in bomo skrbno čuvati svoje tozadne pravice, ne stremimo niti najmanj za tem, da bi vodili usodo starega sveta. Nočemo se dati zaplesti. Ne bomo prevzemali nikakih odgovornosti, razen kadar nam bo v posameznih slučajih to narekovala naša vest in lastna sodba. Naše oči se ne bodo nikoli dale oslepiti od neve varnosti in naša učesa ne bodo nikoli gluha za klic civilizacije. Priznavamo novi svetovni red, toda glede na izvijega stališča. Čutimo, kako hrepeni človeško srce po tovarisji, bratstvu in skupnemu delovanju. Na vso moč si bomo prizadevali za prijateljstvo in ne bomo gojili nikakih sovražnih čustev. Toda Amerika, naša Amerika, ki stoji na principih naših inspiriranih pradedov, ne more in ne sme sklepati trajne vojaške zvezze s kako državo, ne sme sklepati nikakih političnih pogodb, ne sme sprejemati nobenih gospodarskih obveznosti, ali pa napraviti, da bi bila naša usoda odvisna od koga drugega, kakor od naše lastne auktoritete.

Preprisan sem, da me naše ljudstvo ne no narobe razumelo in da si tudi ostali svet mojih besedi ne bo napačno razlagal, ker mi ne mislimo s tem ovirati vsega, kar bi nas moglo privesti do tesnejsih vezi. Mi hočemo pospeševati medsebojno razumevanje in prijateljstvo. Storili bomo vse, kar bo v naši moči, da bomo ofenzivno vojsko tako pristudili, da bodo morali narodi in vlade, ki se bodo hoteli vojskovati, najprej dokazati, da je njihova zadeva pravica in da zanje ni druge rešitve. Drugače pa bodo stali pred sodnim stolom civilizacije kot brezpostavni.

Združenje zaradi posvetovanja.

Pripravljeni smo, združiti se z deležnimi sveta, velikimi in malimi, toda samo radi konferenc in posvetovanj, da se medsebojno dogovorimo, kako bi se dalo na najboljši način zmanjšati oziroma omiliti težko breme, ki ga vsem nalaga vojaštvo in mornarica. Pripravljeni smo pomagati s tem, da bomo od svoje strani priporočali razne načrte za pogajanja, pobotonja in odločilne razsodbe. Veliko nam je ležec na tem, da se razjasnijo zakoni, glede narodnopravnih odnosov in da se ustanovi svetovno razsodisce, ki naj odločuje v velikih vprašanjih.

Ker nas prostost spodbuja, neodvisnost navdušuje in narodnost povzdigne, zato bi bila vsaka nadvlada nad svetom z vsem v nasprotju, kar nam je drago, in bi se iz stališča republike ne dala opraviti. To pa je le vzvišeno stališče, nikakor pa ne želja, da bi se popolnoma ločili od vsega sveta; tako bomo delali le zaradi naše varnosti.

Danes vemo bolj kakor kdaj prej, za čim stremi človeštvo. Pridobili smo novo spoznanje, kako stališča nam gre med drugimi deželami na svetu. Spoznali smo, kako ostali svet spoštuje naš narod. Naša nesobičnost je pojasnjena, naše prizadovanje za mir, tako za nas same, kakor za ostali svet, je zadostno. Zadostno smo tudi pokazali, kako nam je na srcu, da bi se ohranila in pospeševala civilizacija. Amerika ni odnehala, ko je bilo treba odbijati napade na civilizacijo in Amerika tudi danes ali jutri ne bo odnehal.

(Dalej prih.)

NAJLEPŠE PIRUHE

boste dal svojim v stari domovini, ako jim pošljete nekaj denarja.

NAJVEČ DENARJA

bodo prejeli Vaši, če ga jim pošljete po našem posredovanju. O tem se boste prepricali.

NOBENIH SITNOSTI

za one, ki prejmejo denar, kajti ne bodo imeli nobenih potov, temveč bodo dobili denar naravnost na dom.

NAJHITREJE IN NAJCENEJE

PO D

IZ SLOVENSKIH NASELBIN.

NOVICE IZ NEWBURGHA.

Delavske razmere so v tem okrožju bolj slabe, kakor menda po vseh drugih krajih prostrane Amerike. Vendar nam "American Steel Wire Co." obeta boljše dneve, ker je 3. marca pričela nekoliko bolje obravnavati.

Blagosloviljenje nove farne šole sv. Lovrenca se je vršilo pred nekaj dnevi. Nova šola je moderna stavba in je v ponos newburški slovenski naselbini. Stavba je baje stala okoli \$60.000. V farno šolo sv. Lovrenca pohaja okoli 600 slovenskih otrok.

Tako ima sedaj newburška naselbina krasno šolo, krasno cerkev in vse drugo, kar spada k dobi fari, kakoršna je newburška. Zasluge za vse to gredo gotovo v prvi vrsti navdušenemu duhovnemu voditelju te bujne in krasne slovenske župnije.

Učenec Louis Kužnik je bil pred nekaj dnevi operiran na slepiču, a je že na poti okrevanja in upamo, da ga v kratkem času zopet zagledamo veselega med našo mladino.

Mladeniško društvo Najs. Imena se je pričelo učiti godbe na pihala. V učenju silno hitro napreduje in mislimo, da ne bo dolgo, ko se bodo v javnosti pokazali s svojimi pihali.

Družba "Narodni Dom" jim je dala prostore za učenje brezplačno razpolago. Godbo poučuje neki godbenik, ki je zaposlen pri American Steel Wire Co. — Marljinemu društvu želimo obilo uspeha!

V sredo dne 2. marca je posetil našo naselbino Rev. Francis J. Ažbe, župnik v Waukeegan, Ill. Častiti gospod je imel ravno isti večer tudi pridigo pri večerni pobožnosti. Njegov govor je bil nekaj krasnega. Poselno je v vzvišenih besedah slikal pomen in važnost katoliškega časopisa v naših dnevih. Povdral je, da je mesec marec določen za razširjanje katoliškega časopisa. Njegove besede so segale vsem navzocim globoko v srce.

Te dni se mudi v naši sredi zastopnik "Edinosti" Mr. Jerič iz Chicage. S svojim uspehom se izvrstno pohvali. Saj pa tudi z vsem navdušenjem agitira za katoliško časopisje, zato je vreden od strani naroda vse podpore.

"Novičar".

Cleveland, Ohio. — Ko sem se zadnjič oglasil v kolonah našega lista, se mi je zarekelo, da sem našemu Mr. editorju obljudil, da mu sporočim, kako se bom postavljal po Clevelandu v svoji novi obleki, ki sem Vam o nji že zadnjič nekoliko napisal. Danes, ko pišem te vrstice, imam že svojo obleko, ki je imel krojač velike težave z njo, predno je "uštimal" za mojo nenavadno postavo. Najprvo sem pomeril hlače in videl sem, da so za dva celula komolca predolge. Krojač mi je obljudil, da jih bo popravil, tako da jih bom lahko nosil brez vsakega sramu. Ko sem odhajal mi je rekel, naj pride zopet prihodnji dan. Drugi pride res in zopet pomerim hlače, pa glej ga šmenta, ko jih potegnem na svoje suhe noge, so mi segale komaj do kolen. Prvi hip sem se vstrašil, potem pa mi pride v glavo misel, kaj ko bi bila to nova pomladna noša za fante. Kako sem prisel nato misel sam ne vem. Najbrž zato, ker nosijo dekleta vsak dan bolj kratka krila, torej bi ne bilo tako čudno, ko bi tudi fantje morali kazati javnosti svoje "beautiful legs". Šele ko zapazim, da je krojačev obraz rudeč kakor mak, se domisljam, da jo je moral krojač najbrž zavoziti s svojo mero, ki si jo je bil najmanj dvanajstkrat zapisal na neki od masti zamazan papir, v katerem je imel prej najbrž zavit svoj "lanč".

"Ne da se pomagati, moja krivda je!" tako nekako je v zadregi izjavil navihani krojač. Po kratkem odboru so bile izvoljene Mr. Garbais,

odmoru se popraska za ušesi in mivel: "Nič se ne bojte, naredil Vam bom nove hlače iz ravno takšnega blaga!" — "Kdaj bodo gotove?" ga vprašam. — "Pridite v petek dopoldne", mi odvrne na kratko in že malo nevoljno.

Odšel sem in nestrpo pričakoval petka.

Slednjič pride zaželeni dan in zopet se napotim h krojaču. Krojač me je že pričakoval na pragu in mi že oddaleč klical: "Nace, obleka je že gotova! Danes ti bo tako plegla, kakor bi ti jo vili!"

Vstopim in pomerim novo obleko. Ko sem bil gotov, se postavim pred ogledalo. "Krojač, Bog Vam odpusti grehe, zdaj ste mi pa res izvrstno napravili obleko! Tako mi stoji kot bi bila vilita!" Tako povhvalim slavnega krojača, sezem v žep in mu doplačam, kar sva bila še na dolgu ter možno odidem s svojo novo obleko.

Sedaj ko imam novo obleko, bom potreboval tudi novih čevljev. Te pa dobim pri našem Francelju, ki sva ž njim dobra znanca. Nanj se pa že veliko laže zanesem kakor sem se mogel na krojača. Naš Francelj mi je celo še nekaj drugega obljudil, koga in kaj pa danes zamolčim, ker v današnjih časih mora biti človek zelo zelo previden, da se prehitro ne izda. Posebno pa moram biti previden, s takimi tajnostmi, kadar pišem našemu Mr. editorju. — (Nace, kar se mene tiče pa bodi kar brez skrbi in odkrito povej, kaj imaš zopet na srcu! Saj veš, da sem priklenjen na Chicago in da ne morem za teboj.) — Ured.

Ker se mi zelo mudi k prijatelju, naj za danes zadostuje. Ne menjal bi še, toda svojemu dobremu znancu "Jakatu s pipom" sem dal besedo, da ga bom še danes obiskal in ne bilo bi možato, ko bi ga varal. Zajak prepričan sem, da bomo še danes peli:

"Jaka s pipom,
Nace z Mico,
oba vesela
bosta dela
poleg Jakca,
bratca".
"Nace izpod Klanca".

CHICAŠKE NOVICE.

Novo življenje se je začelo med našimi junaškimi Boy Scouts od kar jih je sprejel v svojo skrb naš vrli Mr. Josef Gregorič. Tako so navdušeni ti naši orliči, da je veselje. Teden bodo imeli prvo javno skušnjo za njih "avanziranje". Le krepko naprej!

Preteklo nedeljo zvečer je imel odbor za zidavo šole in narodnega doma v Chicagi prijeten večer, katerega mu je priedel Rev. J. Smoley, župnik v North Dakoti, ki mu je poslal zaboje rejenih divjih zajcev, katere je nastrelil. Razvila se je živahnata zabava, kjer so kolektorji pričovali o svojih doživljajih za časa našega "Drive-a" za šolo, ko so šli od hiše do hiše nabirat prispevkov. Obenem se je razglasilo, da je svota nabранa do tega večera presegla sveto petindvajset tisoč dolarjev. Kolektanje se kreplje nadaljuje. Vsa naselbina je navdušena za to delo. Še celo taki, o katerih nismo mislili, so se priglasili in podpisali večje svote. Veliko družin še niso bilo mogoče obiskati.

Društvo Marije Pomagaj se pridno uri za igro, ki jo bo priedelo na cvetno nedeljo in sicer v korist slovenske šole.

Rev Kazimir Zakrajšek je končal preteklo nedeljo svoj misijon, katerega je vodil v slovaški cerkvi blizu nas na California Ave. in 25. ulici. Kakor čujemo je bil uspeh velik. Teden odide v Pensylvanijo, kjer bo v petek in soboto v Canonsburgu, v nedeljo pa začne sv. misijon v Ambbridge pol tedna za Slovence in pol tedna za Slovake.

Društvo žena in mater je sklenilo, da bo imelo na našem feru poseben svoj "štant" in da bodo društvenice same poskrbeli za velik uspeh. V mesecu smo se učili, da je

predsednica, Mrs. M. Kure tajnica, Mr. Zunič blagajnica in odbornica Mrs. Mlađić in Mrs. Pazdertz.

Operacijo na vratu je srečno presta Miss Mary Gregorič. Upamo, da bo kmalu popolnoma zdrava in vesela, kakor je bila prej.

JAVNA ZAHVALA.

Podpisani odbor se javno zahvaljuje Rev. J. Smoleju, ki je postal iz Severne Dakote zabol zajev, kot njegov prispevki in priznanje nam za naš krepki nastop za slovensko šolo in narodni dom. Bog mu placa!

Odbor za zidavo šole in Narodnega doma v Chicagi.

Chicago, Ill. — Po dolgem odmoru se je kegljaška liga zopet prebudila iz "zimskega spanja". Ven-

dar se je med tem zgodilo nekaj novega. Svoj čas so bile vse naše čete bojažljive do skrajnosti, zato se nismo malo začudili, ko smo zaslišali, da je društvo sv. Jurija podpisalo premirje za letošnjo sezono. Toda takoj drugi dan se je zbral mlajši oddelek Mladeniškega kluba in postal vsem ostalim društvom ultimat. Društva so se takoj odzvala in zadnjo soboto je zopet prišlo do velikih bojev. Mlajši oddelek Mladeniškega kluba je imel smolo: bili so odbiti v vseh treh naskokih. Umakniti so se morali v zaledje. Ko bodo prestali prvi strah, se bodo najbrž zopet osrčili in kapitan bo zopet brez odmora vadil svojo vojsko, da jo pripravi za novo ofensivo. Na vsak način hočajo biti namreč zmagovalci.

V naslednjem podajamo natančno poročilo, kako se je razvijala zadnja bitka med mlajšim oddelkom Mladeniškega kluba in društvom "Danica".

Y. M. C. Jr.	166	194	130
L. Skala	199	176	145
V. Cagran	167	116	134
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	452	426	409
<hr/>			
Danica.	160	155	188
F. Bicek	188	144	164
T. Rovtar	169	189	143
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	517	488	495

Tioga, Wis. — Vesela vigred se nam bliža. Zopet bo vse veselo, vse se bo radovalo, ptički, cvetlice in celo narava sploh: vse nam bo prinašalo tolažbo, da se bližajo boljši dnevi in da bo tudi nam delavcem trpinom zasijalo solnce sreče. Res je, da hodimo sedaj po trnjevi poti, po poti trpin, ki mora delati na vse kriplje, da si zasluži za vsakdanji kruh in da se sploh more preživeti. Toda, ko bi si mogel zaslužiti vsaj toliko! Ali Amerika, moderna objubljena dežela, kjer se cedi nileko in med, nima več dela za svoje prebivalstvo. Delodajalcji postavljajo delavce na cesto in med ubogimi trpinami vlada vedno večje pomanjkanje. Sedaj je marsikdo razočaran nad objubljeno deželo Ameriko. Toda upamo, da bo vsaj zdaj na spomlad bolje v tem oziru. Dal Bog!

Leo Stupica.

ZNANOST.

Zivljenje na mesecu. — Potres.

Kako so nastale gore.

Ko pada dež in se solnce posveti izza kakega oblaka, povzročijo njevi žarki na deževnih kapljah krasen odsev v raznih barvah, in mi imenujemo to "mavrica". Prav vidi se, tako se nam zdi, kje da se dotikajo njeni konci zemlje. Če pa gremo proti nji, se nam pa vedno odmike dokler napsled popolnoma ne izgine. V gotovih ozirih in v gotovih slučajih je ona podobna znamnosti. Znanstveniki nam kako stvarže skoro natančno razložijo, mi jo en čas občudujemo, a ko se ji hočemo še bolj približati pa pride kaj vmes in vsa stvar se zdi kot trenutna prikaz ali pa napačna domnevna.

Ni vreden, da bi se imenoval katoličan, kdor v sedanjih časih, ko ima tisk na javnost tolik vpliv, ne razširja resnično pravega katoliškega tiska!

popolnoma mrtev, da je tam strašen mrz i. t. d. Učenjaki pa so si sedaj v laseh zaradi njega. Eni trdijo, da je na mesecu tiste dni, ko ga rasvetljuje solnce, zelo huda vročina in da se skozi daljnoglede celo vidi, kako tiste dni začenja zeleneti. Nadalje trdijo, da je mogoče, da so tam tudi živa bitja, če tudi morebiti ni zraka, ker pravijo, da je tudi na zemlji najti živali, ki žive brez zraka in če pridejo na zrak, takoj poginejo (gotove morske živali). O potresih smo čuli, da jih povzroči eksplozija pod površino zemlje, kjer pride voda v dotiku z vročino, ki je v sredini zemlje in ta spremeni vod v paro in ko ta potem nima izhoda, povzroči eksplozijo. Ker so bili pred par meseci zelo hudi potresi po vsej zemlji, so se učenjaki posebno zanimali za nje. In kaj je rekel o njih načelnik "United States Weather Bureau" v svoji izjavi? "We simply don't know what cause them", naravnost ne vemo, kaj jih povzroči!

Hribi in gore tudi pravijo, da so povzročili potresi. Dr. Washington petrologist, pa je drugačnega mnenja. (Petrologija je ime znanosti, ki ima opraviti z kamenitimi plastmi zemlje). On trdi, da so površine zemeljske skorje, ki se dvigajo najvišje, najlažje, med tem ko so nizine težje in najnižje ležeči deli pod morjem pa najtežji. V dokaz zato je tehtal kamena iz onih delov zemlje. On pravi, da je zemlja v sredini dvakrat tako težka kot do globine 20 do 50 milj. Ogenj, ki je v

sredini zemlje, ni tekoči ogenj ampak je trda tvarina, je pa zadost mehak, da se vda do gotove mere. Iz tega sklepa omenjeni učenjak, da so težji deli pogreznili v sredino med tem ko so bili ob enem težji deli pahnjeni kviško. Ko so se toj težji deli pogreznili dovolj globoko in izpodrinili dovolj lažje zemlje nad površje se je pogrezanje in dviganje ustavilo, ker se je doseglo nekako ravnotežje. Toraj o mesecu so različna mnenja, ravno tako o postanku potresa in nastanju gor in lribov. Učenjaki so različnega mnenja oz. domnev. Potresi se dogajajo takoreč vsak dan pred našimi očmi, ravno tako se skoro vedno kje pogreza zemlja, med tem ko se po drugih krajih dviga. Vse to je pravzaprav še cela uganka celo učenjakom. Vse kar tem učenjakom manjka, so gotovi ljudje od gotovih slovenskih "učenih" brezverskih listov. Ti bi jim ne le izpodobili vse dvome o rečeh omenjenih gori ampak vedali bi jim tudi, kako je postala zemlja, Bog in tudi kako se je opica spremeniла v človeka.

A. Okoliš.

"Gvišnu je gvišnu". — Gospod učitelj (pri vašem krojaču): "Za božjo voljo, kam ste pa vendar gledali, da ste mi napravili takšen frak? Saj bi imela dva prostora v njej!

Krojač: "Veja, gespid, šumaštar, gvišnu je gvišnu! Sm rajtu, de je bulš, če je mau prevelik kokr če b biu premejhen. Odrežem ga še vedno lohka, pršukat pa se ne more kar tokó".

Izredna prilika za zaslužek!

KRASNE NAGRADE!

Brez truda, takoreč mimogrede si lahko zaslužite kolikor hočete.

Rojak, rojakinja, ali Te kaj stane, ako greš zvečer k sosedu, znancu ali prijatelju in ga pridobiš, da naroči naš list? Nič Te ne stane, obenem si pa lahko zasluži lepo nagrado.

Ameriške Slovenke! Gotovo imate veliko svojih prijateljic in znank. Ali so že vse naročene na "Edinost"?

Gotovo same rade citate dobre slovenske knjige in časopise; morata imate tudi otroke, ki bi radi slovenskih knjig. Tukaj Vam dam

V PUSTIV JE ŠLA.

Spisal Fr. Jaklič.
(Nadaljevanje.)

Tretji dan je bil Matija že prepričan, da je sam vsega kriv, bil je prepričan, da se mora vse spraviti skoro v pravi stari tir. Zdeleno se mu je vse v največjem neredu zlasti v veži in hiši, kjer se je poznala najbolj ženina skrbna in izvezbana roka.

Nekako miren je bil čez dan, da si se ni preveč kazal ljudem in mu tudi jed še ni dišala.

Zvečer pa ne gre k počitku, ampak sloneč na oknu gleda na večerno nebo, dokler ne izgine zadnja prama zarje. Ko se zgodi to, vstane in gre.

"Ali ti nisem pravil?" pobaha se stari proti ženi in zamrmra še sam seboj: "Prav je tako!"

IV.

Za božjo voljo, kaj pa ti — o tej uri? Kaj te je prineslo? Zakaj si prišla — z otrokom?" so izprševali Strokovi na Babjih Gredeh, po pravici hudo vznemirjeni.

Vsi so bili pokoncu in so čakali nestreno, kaj jim pove.

Mica postavi oprezzo zibel na tla, vrže culico na klop, sede k peči, zakrije si obraz in zaihti tako bridko, da je segalo vsem do srca, zlasti pa je zgodilo in preplasio mater.

"Mica! O, za pet ran! Mica!" zavajka mati v strahu ter jo prime za roke. "Povej, kaj pa je vendar!"

"Zakaj si prišla domov v tem času? Kaj je?" vprašuje oče.

"Tam ne morem prebivati več", zajeca z veliko težavo in se bolj zaihti.

Čudili so se vsi, zakaj doslej se še ni pritožila nikdar, nikoli še niso slišali nič hudega o Novljanih. Sveda so silili vsi, naj brž pove, kako in kaj je bilo tam doli, da ji ni več obstanka pri možu.

Ko se dovolj izjoka in uteši, povе natančno vse to, kar mi že vemo. Priporočoč je nekatere nezнатne reči pretiravala precej, da bi starše bolj prepričala o moževi zlobnosti in surovosti. Tako je trdila, da je ne mara več, in je povedala, kako grdo jo je pretepal, ko ni hotel in ni mogel večerjati.

Poč je oče nekoliko zmajeval z glavo, ko je pripovedovala, zakaj dobro je poznal ženske. Slutil je, da hči menda preveč pravi. Toda dobra majka je iz dna duše pomilovala svojo nesrečno in trpinčeno hčerko in je zaničevala njenega trdosrčnega moža, zakaj bila je prepri-

čana, da je res tako, kakor pripoveduje hči. Solze so rosile njena zgrbančena lica, bridke solze ljubeče matere, ko objokuje nesrečo svojih otrok.

"Oh, nesrečna moja hči! Uboga Micika!" izvije se materi iz grla, ko dokonča ubežna hči. "Oh, pa da nam nisi prej ničesar povedala! Zakaj si trpela tako dolgo? Zakaj nisi že prej prišla?"

Hčeri je ugajalo materino pomilovanje, in v srcu je bila hvaležna za preveliko sočutje. Čakala je, kaj reče oče.

Toda resnega očeta ni tako brž genilo hčerino pripovedovanje. Pogleda jo ostro in izpregovori počasi:

"Tako? Za to nespamet in otročijo si morala domov? — Uh, sramuj se! Misil sem, da si že res žena, a sedaj vidim, da si še vedno nepopolnjava in lahkomislna Micika."

Mati in hči sta imeli pripravljene polne oči solz, da bi z njimi pritrdirili očetovemu pomilovanju, kakršnega sta pričakovali. Sedaj pa tako nepričakovano grajanje! Zakaj ne hvali in ne pomiluje oče svoje hčerke?

Toda mati se ni dala tako hitro premagati možu.

"Oh, neusmiljeno srce! Še lastni otrok se ti ne smili! Ali si jo res za to dal temu Novljantu, da bi jo sovražil in pretepal? Oh, saj sem vedela, da nimaš srca, kakor ga še nikoli imel nisi!"

"Kaj pa je bilo tako hudega, da je morala proč, in ti sedaj tako javkaš, kakor bi se svet pogrezal?"

"Nikdar ti ni dovolj hudo! — Ali ni dovolj, da jo je pretepal? Kaj ne, Micika moja, da te je?"

"Kolikokrat pa jo je? — Enkrat! Zastonj je pač ni! Slušaj ga in strezi mi, tvoj mož je!" nadaljuje obrnen k hčeri. "Kaj ti je bilo treba zaradi majhnega prepričanja domov hotiti! Kaj pa misliš, da se srdiš in kujaš!"

"Sedaj jo hočeš pa še ti, kaj ne?" ustavi ga mati. "Ali ni zadost, da ima že moža takega? Oh, ti si oče, ti!"

"Kaj se ženeš! Jaz jì le pravim, kar je res. — Kam pa pridemo, ako bo za vsako malenkost uhajala možu? — Dostikrat sem že dejal, da ve ženske še toliko ne mislite na prej, kolikor vidite!"

"Ako bi bilo po tvojem, naj bi jo skoraj ubil!"

"Ne gorovi vendar tako nespametno, saj si stara dovolj", razjezi se mož, ker si mati le ni dala dopovedati. "Potrpi naj ž njim, ti ji pa

ne dajaj potuhe, ampak pouči jo".

"Oh, tì! Micika, umakniva se", veli silno ihteči se hčeri in pogradi zibel. Sli sta v stransko izbico in se zaklenili.

Oče Strok je pa zamišljen hodil po sobi gori in dol. Čudno se mu je zdelo in prav mu ni bilo, ker je prišla hči domov. Ni mu hotelo v glavo, kaj bi se bilo v Hudem Koncu zgodilo takega, da je morala proč. Kolikor je požnal zeta, je vedel, da je pameten možak, in tudi hči ni do nocoj nikdar dejala ničesar čezenj, celo stara dva je hvalila, da ji gresta na roke. Sedaj ni mogel odločiti, kateri je kriv, ali Matija ali Micika; previdno je pa sodil, da najbrže vsak nekaj, kakor je že navada v takih slučajih. Da je pa šla precej v pustiv, je bil jezen, ker je vedel, da se domače nasprotje s tem le še povečuje, ako se tako ljudem razglaša. Sklenil je, ne poditi je nazaj, ampak počakati, da zve natančno, kajko je bilo.

"Oh, oh, oh", vzdihne mlada žena, ko pride v izbico in se zgrudi na klop. Solze ji lijo curkoma po gladkem licu in ji lajšajo bol. Očetove resne besede so jo skoro o-zdravile. Žal jì je bilo, da je prišla domov.

"Oh, ti Micika moja ljuba, zakaj mi nisi prej črnila ničesar o svojem trpljenju? Kako si mogla toliko časa prebivati tam doli, zakaj nisi že prej pustila vsega tam in prišla domov?" izprašuje jo mati. "Sedaj te pa ne pustim nazaj in kadar pride po-te, povem mu jih, da bo pomnil. — Le potolaž se! — Ej, veš, oče ne misli nič hudega, govoriti kar brez premisleka. Nikar mu ne zameri! Rajša mi povej, kako je bilo vendar!"

Micika je moralna, dasi nerada, ponavljati vse. In mati je zopet pomilovala svojo hčer. Ker se pa Micika ni hotela več razgovarjati, zapusti jo mati, naj bi se vlegla in počila od hoje, naj bi za nekoliko pozabila svojo nesrečo.

"Oh, kaj sem storila! — Kaj mi je pod oknom, skrivala se je Novljanka prepozna, tako so izvohale kmalu, kdo je v izbici. In stike so glave, skrivnostno si namežikovale in se čudile, kaj to pomeni, da je Strokova Micika doma. Oj, to je bilo toliko govorjenja po Babjih Gredeh, kakor prej že celo leto ne. Ko je pa prišla kokošarica Marijanka s svojim košem po piščeta na Babje Gredi, je povedala, kar je slišala v Hudem Koncu.

In ženske so dejale precej:

"Oh, saj smo vedeče, da bo takol! Pravile smo jim, da ji ne bo dobro, pa so jo le ponujali ven in ven na Hudi Konec. Na, sedaj pa imajo! Izpolnjuje se, kar smo jim prerokovalo!"

Strokova Micika je pa vedela, da ni tako hudo pri Novljantu, kakor so si domisljale klepetave sosedje. Komaj en dan ni videla moža in domovanja v Hudem Koncu, že ji je bilo tako hudo in dolg čas, da skoraj ni mogla prestajati.

"Oh, da bi bila že skoro tam doli!" Drugi dan ji je bilo še huje. Preudarjala je, kako bi poravnala storjeni napako. Ni jì kazalo drugega, kakor skesanoto k možu. A ponos ji ni dopuščal tega koraka.

Tretji dan ji pa kar ni bilo več živeti. Izprševala je mater, kaj naj storiti. Mati, misleča, da si hči ne želi ničesar bolj, kakor biti daleč proč od moža, ji prigovarja, naj ostanete, dokler ne pride sam pohlevno ponjo. Hči si je pa mislila: "Oh, kdaj šele bo to!" in jokala je še huje.

Vest ji je dejala: "Pojdi domov!" — Toda neki zli glas ji je odgovarjal: "Nikar! Ti ne veš, kako se ti bodo posmehovali!" Zopet je zmagal ponos.

(Dalje prihodnjič.)

SLAVNEMU OBČINSTVU
naznanjam, da popravljam in napeljujem vedne in plinove cevi, kakor tudi izvršujem vsa dela, ki spadajo v plumbarsko stroko. — Pred vsem si zapomnite, da jaz izvršujem vsa dela najboljše in za najnižjo ceno.

Nadar potrebujete naše pomoči, poklicite nas po telefonu, ali pa če pridete osebno na:

JAMES A. JANDOS,
2042 W. 22nd St, near Hoyne Ave., Chicago, Ill.
Tel.: Canal 4108

PODPIRAJTE MOŽA, KI VAS PODPIRA.

FRANK SUHADOLNIK

veliko storii za "Ave Maria" in "Edinost," zato ker je navdušen za katoliški tisk.

On je zastopnik za ta dva lista.

Rojaki, ali ne mislite, da tak mož zaslubi, da kupujete pri njem on ima VELIKO ZALOGO OBUVAL.

Ljubeznjiva in točna postrežba

6107 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO.

ROJAKOM V SHEBOYGAN, WIS.!

Kadar želite poslati denar v staro domovino se obrnite na rojaka

MIHAEL PROGAR

1621 N. 9th STREET

SHEBOYGAN, Wis.
Varno in zanesljivo pošilja denar v staro kraj, vsaka pošiljatev je jamčena.

Pozor!

— Kadar potrebujete raznega pohištva, obnite se na mene. V zalogi imam najfinješte postelje in mordoce, raznovrstne peči za plin, olje in premog. Prodajam tudi vsakovrstno orodje za vse rokodelske stroke. Ravno tako imam v zalogi tudi vse avtomobileske potrebščine, kakor tudi vse potrebne predmete za napeljavno električno. Svoje blago razpošiljam po celi Ameriki. Pišite še danes po naš cenik!

A. M. KAPSA

(General Hardware store)

2000 - 2004 Blu Island Ave
Cor. 20th St.
CHICAGO, ILL.

FRANK SEDLAK'S SONS

Izvršujemo
VSA ZIDARSKA DELA.

Kadar mislite graditi svoje domove ali kako drugo poslopje, obrnite se na nas, da Vam damo svoj nasvet.

2448 South Lawndale Ave.,
CHICAGO, ILL.

Phone: Lawndale 250.

Telefon: Canal 6319.

MATH KREMESEC
mesar

Priporoča Slovencem in Hrvatom mojo debro in okusno mesnico.

Vsaki dan sveže meso, kakor tudi — prave kranjske klobase — doma delane vedne na razpolago.

1912 W. 22nd St., Chicago, Ill.

SLOVENCEM V JOLIETU!

Naznanjam, da kdor si želi v Jolietu in tamkajšnji okolici

Mohorjevih knjig, raznih molitevnikov ali drugih povestnih

knjig in karkoli spada v področje našega podjetja, naj se

obrne na nara tamkajšna zastopnika:

MARKO BLUTH,
505 N. Bluff St.,
JOLIET, ILL.

JOSEPH MUHIČ,
506 Summit St.,
JOLIET, ILL.

Oba gg. zastopnika proporočamo kar najbolje cenjene mu občinstvu v Jolietu in okolici.

SLOVENIAN FRANCISCAN PRESS,
1849 W. 22nd St. -:- CHICAGO, ILL.

EDINOST.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI
Izjaha dvakrat na teden.

NASLOV:

Slovenian Franciscan Press.

1849 W. 22nd St.

Telephone Canal 98.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Semi-Weekly by

SLOVENIAN FRANCISCAN FATHERS, 1849 W. 22nd St., CHICAGO, ILL

Entered as second-class matter Oct. 11, 1919, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Hardingov govor.

Prezident Harding je označil v svojem nastopnem govoru samo splošne smernice, ki se misli po njih ravnati in se ni spustil v podrobnosti.

Označil je svoje cilje, zamolčal pa je sredstva in pota, ki namerava po njih svoje namere izvršiti.

Povedal je, da je treba Združene Države na vsak način opristiti evropskih mrež ter jim zagotoviti, da bodo v vseh političnih in gospodarskih vprašanjih popolnoma prosto odločevale in ravnale.

Harding zametuje sodobno Ligo narodov kot "vojaško zvezo", ker stoji v nasprotju s principi, ki je na njih zgrajena naša republika;; izjavil je, da pristopi k združenju narodov samo s tem namenom, da se ž njimi posvetuje in pogovori, kako bi se razburkani svet dal čim bolj pomiriti in sprijazniti, vendar pa ni podal nikakih definitivnih predlogov v tej smeri.

Lahko rečemo, da ima Hardingov govor veliko lepih besed, pa malo, novih, krepkih misli, ki bi se dalo na podlagi njih kaj gotovega sklepati.

Silno čudno je, da prezident niti z eno besedo ni omenil vprašanja, ki stoji sedaj v ospredju političnega mišljenja in čigar rešitev pričakuje vse z veliko napetostjo. Preje je bil vedno zato, da se sklene nemudoma mirovna pogodba z Nemčijo, sedaj pa noče o tem ničesar vedeti.

Kakor vse kaže, stoji Harding, kar se zunanje politike tiče, res na stališču: Amerika je prva. Najprej morajo biti Združene Države proste in neodvisne, pravične in krepke in pripravljene za pomoč svetovni politiki, potem pridejo še drugi na vrsto.

"Amerika je prva", to je Hardingovo geslo, to se pa tudi pravi, da mu mora biti čast Amerike nad vse drugo. Čast Amerike pa zahteva, da se mora tudi Harding, kakor je to storil njegov prednik Wilson, potegniti za male in tlačene narode ter pomagati pravičnosti do zmage.

Hardingova administracija stoji pred velikimi in težkimi nalogami. Ne smemo pozabiti, da ima Amerika sama veliko takih elementov, ki bodo iz sebičnih finančnih in gospodarskih ozirov nasprotovali čisti amerikanski politiki. Zato tudi ne moremo prerokovati, v koliko se bodo uresničile Hardinge besede, da mora biti Amerika popolnoma neodvisna in da mora sama voditi svojo usodo.

Tudi Wilson je imel prekrasne načrte, tako lepe načrte, kakor malo mož v svetovno zgodbini, in vendar so mu spodeli. Isto se vtegne pripetiti tudi Hardingu. Toda eno je: pokazal je dobro voljo in: "where there's a will, there's a way".

Znižanje delavskih plač.

E. H. Fitzgerald, veliki prezent "Brotherhood of Railway and Steamship Clerks" je povedal včeraj v Ashland Auditorium v Chicagi pred več nego 4,000 člani tega podjetja, da morajo na vsak način znižati plače svojih uslužbencev. Pekal je dva tozadovna pisma. Eno je naslovljeno na nastavljence Peoria železnice, drugo pa na nastavljence železnice Chicago-Milwaukee-St. Paul s podpisom obratnega vodje J. T. Gullika.

Tudi nastavljeni v velikih klavnicah pričakujejo, da jim bodo proti njihovi volji v prihodnjih štirinajstih dnevih znižali plače za 10 do 20 procentov. C. A. Cudahy je včeraj izjavil, da so bili uradniki njegovega podjetja za danes povabljeni na sejo, kjer se bodo dogovorili glede delavskih plač. Cena mesa in mesnih izdelkov je na splošno padla, in Cudahy Bros. kakor tudi ostali mesarski kralji, morajo delavcem znižati plače, ako nočejo imeti prevelikih izgub.

Ako se bo to v resnici zgodilo, bodo nastavljeni energično protestirali. Vse kaže, da se bo to zgodilo. Chicago Federation of Labor se je včeraj izrazila, da so bile delavske plače v teh mesnicah že do sedaj premajhne in da jih bo moralno in finančno podpirala v boju za boljše plače. Njena izjava se glasi:

"Sedaj ko hočemo velemesarji na prav mesarski način kr-

šiti zvezo z nami, in so na nesramen način povedali, da ne pripoznao razsodbe sodnika Alschulerja in se ne bodo po njej ravnali, naznanjam, da bomo moralno in finančno podpirali mesarske delavce v njihovem boju, da se odpravi osemurni delavnik, ko je na milijone ljudi brez dela. Plačilo 40 centov na uro, kar so dobivali tile med vojsko in 53 centov, ki jih dobivajo zdaj, znaša manj kakor znašajo njihove življenske potrebščine.

Zaradi tega smo za to, da se označijo sedanji posestniki in voditelji mesarske industrije kot nevarnost za vlado in ljudstvo, razen ako bodo takoj storili potrebne korake, da pomagajo delavstvu iz njegovega težkega položaja".

Tudi cestni pometni groze s štrajkom. — Mike Carozzo, predstavnik cestnih pometalcev v Chicagi, je obvestil mestno stavbno komisijo, da so njegovi ljudje sklenili, da bodo prihodnji pondeljek začeli štrajkati, ako jih bo mesto še nadalje sililo, da morajo še zanaprej nositi belo delavsko uniformo z belo čepico. Kaj hocemo, dandanes pač vse štrajka! — Torej cestnim pometalcem gre v prvi vrsti za uniformo, druga njihova zahteva pa se glasi: Dajte nam \$5.50 plače za osemurni delavnik mesto dosedanjih \$4.40!

IZ DOLENJSKE.

* Novo mesto, 15. februar. — Vaši ameriški listi so nam v starci domovini dobrodošli. Iz njih razvidimo, v kakri smeri se razvija življenje med ondotnimi rojaki. Iz poročil, ki jih posnemate po naših listih, pa si vi onstran Atlantika lahko napravite sodbo o naših razmerah.

V Jugoslaviji se stvari posebno srečno ne razmotavajo. Konstituanta pri samem dlanu cepljenju kar ne more naprej. Mnogoštivelne stranke s svojimi načrti bodoče ustave menda še niso na jasnem. Demokrati se oklepajo vladnega načrta, ker jim ugaja vsled centralizma. Dasi drugače radi posnemajo Francoze, jim vendar v tem oziru ne sledi, ker oni so po časniških vesteh sklenili svojo državo decentralizirati in vpeljati večjo samoupravo. Prina se zdi, da hočejo celo državo prikrojiti po vzoru bivšega srbskega kraljestva. Če pa pomislimo na veliki kompleks bivših avstrohrskih dežel, ki so se ujedinile s Srbijo na podlagi manifesta 1. decembra 1918 z obširno avtonomijo, je neumljivo, da celo "prečanski" demokrati sledijo centralistom, dasiravno morajo vedeti, da je bila uprava v njihovih deželah gotovo boljša nego v prejšnji Srbiji. Da je to transko uradništvo glede inteligence in uprave na mnogo višji stopnji nego srbsko, ni nobenega dvoma. Da pa liberalci klub temu drve za centralisti, so najbrž kriti strankarski oziri. Tudi židovska bankokracija bi, vtelnila imeti svoje kremlje vmes. Do sedaj se drži najbolj dosledno še Jugoslovanski klub, ki vodi akcijo v dosegom avtonomije posameznih dežel oziroma plemen. Neumljiva je dosedanja taktika "Radicovcev" na Hrvatskem. S samo negacijo ne bodo dosegli uspehov.

Čim bolj se zavlačuje stalna ureritev države, tem bolj raste nezadovoljnost med ljudstvom. To gojijo z nepremišljenimi odredbami in ukazi, ki jih izdajajo posamezni ministri ali pa nekateri poverjeniki v Sloveniji, ki pa niso v soglasju z dosedanjimi zakonitimi določbami. Ta

ko je na pr. vodja za bogocastje in pouk v svojem področju kar proglašil srbohrvaščino za državni jezik, kakor bi v Sloveniji to ne bila že slovenščina, kar je bilo dozajitak priznano in kar tudi novi ustavni načrti priporočujejo. — Višji šolski svet za Slovenijo je bil postavljen upeljan. V zadnjem času pa ga je

minister prosveće Svetozar Pribičević kar z novo naredbo ukinil in ustanovil nekak prostovni odbor, a imena kažejo, da so le liberalci hitro hoteli mesta zasesti. Pri imenovanju šolskih nadzornikov se kar razkoračijo: svoje somišljenike imenujejo, pristaše ljudske stranke pa odrivajo. — Telovadbo v šoli hočejo popolnoma "posokoliti", "Orla" pa odrinitti. Prekanjeni liberalci si misljijo "via facti" bomo največ dosegli, klerikalci so itak potprežljivi.

Kar se davkov tiče se v tem splošnem kaosu menda nihče več ne razume. Vsé mogoče davke predpisujejo. Komaj plačašen davek, že dobis ček, da plačaj za nazaj večjo vso-

Iz Koledarja Ave Maria razvidim, koliko Vas je slovenskih duhovnikov tam in da bi morali, ko bi bili vsi združeni, ljudstvo potegniti za seboj. "Zal da je slovenskih svobodomislenskih listov še preveč. Je pač kakor v starci domovini. In lajiki se le pregosto dajo omamiti od mamona — menda tu in tam".

Ponavljamo, kar smo že nedavno povedali, da boste storili svojim domaćim v starci domovini silno veliko veselje, ako jim naročite naše liste. Sami si jih ne morejo naročiti, to bi bila za nje prevelika žrtev, — za vas pa je malenkost. Pomnite, da smo tukaj o veliko stvare bolje informirani in smemo več povedati, kakor smejo naši listi v starci domovini!

Rev. Ražun in Rev. Meško. — Prnjatelj iz stare domovine nam piše, da je koroški župnik Rev. Ražun sprejet v ljubljansko škofijo ter je postal eksposit pri Sv. Joštu nad Kranjem. Kje je župnik Meško, pravi, da ne ve, — najbrže mora biti kje na Štajerskem.

ROJAKOM V AMERIKI!

Božiči so minuli, gotovo ste se vspominjali na svojce v domovini. Kako je pri nas, veste dobro! Vojska je gospodarsko opustošila celo Evropo. — Najtezej je pa udarila slovenskega visokogola, ki je bil znan vedno kot zelo reven. Po prevratu se je slovenski visokogola, ki je bil znan vedno kot zelo vini napotil v tuje države in v Pragi, glavnem mestu Češkoslovaške republike jih danes študira krog 140. Telesno okslabel se je vse del slovenski dijak zopet k knjigam, a prva povojna doba je bila bolj podobna tragediji kot dostojnemu življenju. Pod največjimi težkočami študira danes slovenski dijak v Pragi, ob nezdostni prehrani, v pomanjkanju oblike in obutve. Večina teh dijakov uživa od deželnih vlade za Slovenijo mesečno podporo do 6 dollarjev in ti so večinoma edini dohodek, s katerim mora cel mesec živeti. Pri tej draginji in teh razmerah težka stvar!

Da odpomore tej bedi, se je dijaštvu organiziralo v "Slovensko dijaško zadrugu v Pragi". Ta organizacija je čisto ekonomskoga in humanitarnega značaja in ne pozna strank. Tudi ime "Slovenska" ne sme motiti. Naša uprava v domovini je tako, da zamore slovenski dijak pričakovali pomoči le od slovenske vlade. Ta pa žal našim željam v polni meri ustreči ne more. Kako pa mora "Slovenska dijaška zadruga v Pragi" gledati, da prisrbi one vsote, ki so slovenskemu dijaku za uspešen študij nujno potrebne. Mesečno iznaša to obilo in šolsko leto traja 10 mesec.

Zima je; z zaupanjem gledamo v novo leto; vemo, da pride še marsikaj težkega in skrbni nas ne pusti mirovati. Naše glavne letošnje naloge so: dati dijaku hrano in obliko; obliko po možnosti, če bodo sredstva.

Zato se obrača podpisana organizacija, v kateri so učlanjeni vsi slovenski visokogolci v Pragi, na ameriške rojake s toplo prošnjo: "Pomagajte nam odpraviti dijaško bedo!"

Vsem prispevajočim izražamo vnaprej našo, iskreno zahvalo. Denarne prispevke sprejemajo vladnost učnivosti tega lista, kjer je v pogled imenito visokogolcev te organizacije.

Še to! — "Moja nevesta res ni lepa, pač pa je zelo duhovita".

"Ubogi siromak, potem si pa dvačrat obžalovanja vreden!"

* * *

Hladnokrvni. — Žandar: "Stoj ali pa dam ogenj!"

Potepuh: "Hvala, — nisem kancilec".

Mi pošiljam idenar
na vse kraje

JUGOSLAVIJE,

Slovenije, Hrvatske in Srbije.

Vse pošiljatve garantira

AMERICAN STATE BANK

1825—1827 BLUE ISLAND AVENUE,
CHICAGO, ILL.

J. F. STEPINA.
predsednik;

A. J. KRASA,
tajnik.

Novice iz Jugoslavije.

Vremena Kranjem ne bodo se zjasnila, kakor je preročeval dr. France Prešeren,

1. dokler bodo po sokolskih načelih vzgajali mladino;

2. dokler bodo imeli kameleone, ki spadajo pravzaprav v špirit in muzej, na čelu svojih obrambnih organizacij;

3. dokler bodo imeli kozle za vrtne afje;

4. dokler bodo s krokanjem reševali domovino;

5. dokler se bodo dostojni in morale učili na plesih;

6. dokler bodo svojo duševno hrano zajemali iz demokratičnih listov;

7. dokler bo stanovanjski urad reševal stanovanjsko bedo;

8. dokler bodo s klečeplastvom izražali svoj patriotizem;

9. dokler bodo imeli samo eno državno "oblačilnico" in kar celo vrsto državnih in drugih "slačilnic";

10. dokler bodo od majhnega volička pričakovali veliko mesa.

Benečanski Slovenci. — Najbolj oddaljeni in ločeni od drugih Slovencev so Rezijanci. Vojna je tudi med nje prinesla mnogo izprememb, toda slovenštine se drže. — Imajo tri duhovnike. Župnik je Lah, ker Slovenca ne da vlada, kaplana sta Slovenca, ker je tako odločno zahtevalo ljudstvo. Po dolinici se lepo razvija zadružništvo. Pri Svetem Lenartu, veliki fari pri Cedadu so blagoslovili z veliko slovesnostjo nove zvonove. Slavnostni govor je imel gospod Liva, dekan cedadskega in ljudstva je bilo presenečeno, ko ga je slišalo govoriti v lepem slovenskem jeziku. V Podbonescu so ustanovili takozvani sempeterski Slovenci, ki prebivajo ob reki Nadiži, konsumno društvo, ki je imelo v nekaj mesecih nad pol drugi milijon prometa. Blago je v njem boljše in cenejše, kakor v Vidmu in Čedadu (Udine in Cividale).

Železnica Murska Sobota—Ormož. — Ministrstvo za promet je dovolilo, da se prične trasiranje železniške proge Murska Sobota—Ljutomer—Veličane—Ormož. Sedež tehničnega urada za izvedbo teh del je v Ljutomeru. Trasiranje se prične že spomladi.

Most čez Muro. — Gradnja novega mostu čez Muro pri Veržetu napreduje. Zaposlenih je preko 100 delavcev, večjidel Prekmurcev. Dovaja se velike množine lesa iz prekmurskih gozdov. Most bo lesen. Za zvezo z okrajnimi cestami se zgradi na obeh bregovih Mure niji Malek, ki je obležala takoj mr.

Prepričajte se!

Da mi resnično izdelujemo najkrasnejše ženitovanjske slike.

Da imamo na razpolago za slikanje najlepše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah.

Vsem se priporočam.

Němeček
FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

PHONE: CANAL 2534

tva. Je resen opomin, se izogibati nepotrebni tožbi in vseh za složno življenje kvarljivih posledic.

Prepovedani listi — vojakom. — Kakor poročajo, je belgrajska vojska uprava prepovedala vojakom brati vse liste, ki ne izhajajo v Srbiji. Tedaj smejo naši slovenski in hrvatski fantje pri vojakih brati le srbske liste. Lepa je ta!

Kobilje ustrelil. — V Lukavcih pri Ljutomeru je 20 letni kočarjev sin Franc Filipič v hlevu s samokresom ustrelil kobilo kmeta Marinka Salamon. Ustreljena kobia je bila vredna 11.400 kron. Samokres je nameril tudi na svojega prijatelja Jakoba Makovec. Izprideni fant je izvršil svoj junaški čin v popolni pijanosti. Nesrečni alkohol!

Beda v zasedeni Dalmaciji. — Iz Komiže poročajo, da je pomanjkanje doseglo vrhunec. Italijani ne dovolijo, da bi se živila dovažala iz Jugoslavije, od drugod pa tudi skoraj ničesar ne prihaja. Draginja je nepopisna. Po raznih tihotapcih se je nakopilo v kraju ogromno bivših avstroogrskih kron, ki sedaj nimajo skoraj nobene vrednosti. V Komiži pačajo za en dinar 14—20 K, za dolar pa 500—600 K. Moka bela je po 60 K kg, meso po 80 K, ribe po 60—100 K kg. Prebivalstvo nestrenno pričakuje konca svojega trpljenja.

Križa v čevljarski obrti. — Iz Tržiča: Tovarna Mally je naznanila delavstvu čevljarske, da bo čez 14 dni odpustila večje število delavcev in obdržala le okrog 10 delavcev. Odpuščeni bodo najstarejši delavci in delavke. Pričakovati bi bilo od vlade, da se zavzame za delavstvo in da izposluje pri tovarnarju polno podporo za čas brezposelnosti.

Plemstvu in viteštvu bo odklenalo v Jugoslaviji. Ustavni načrt vsebuje posebni paragraf, ki določa: Ne priznavajo se plemstvo, naslovi in predpravice po rojstvu.

Kako so plačani naši duhovniki. — Duhovnik nam piše iz stare domovine: Ravno danes sem zvedel, da vlada po orožništvu volha, koliko premoženja vtegnejo duhovni imeti, ker prosijo za podpore i. t. d. — To je stari špicel-sistem. Sedanja kongrua z draginjsko doklado znaša mesečno 666 kron. Ako bi ne imeli mašinskih intencij, bi bilo absolutno nemogoče shajati. In birokratije tege ne vidijo. Na drugi strani pa dobiva okrajni sluga, če ima kaj otrok, letno 54.000 kron, torej malo manj kakor okrajni glavar.

ODGOVORI NA TROJE ŠA-LJIVIH VPRAŠANJ V EDINOSTI ŠT. 17.

Mr. Metod Žabkar, Cleveland, O. — nam je poslal sledeči odgovor:

1. Največja potrežljivost je molčanje.

2. Največja hitrost je blisk na nebu.

3. Zakonski mož se najbolj vstraši, ako mu njegova dobra žena naloči umrje.

Mr. John Boka iz Ely, Minn. — pa meni takole:

1. Največja potrežljivost je ljubezen. Videl sem namreč neko ženo, ki jo je poljuboval mož ves pisan in povajan ter je smrdel po munjanju.

2. Najhitrejše so nepremišljene misli, ke se jih ne da doteči brez posledic.

3. Zakonski mož se najbolj vstraši kadar zve, da bo njegova sitna žena, ki je bolna, ozravela.

Miss Elizabeth Dolenc iz Chicago, Ill. — nam piše:

1. Največjo potrežljivost si jaz predstavljam takole: Ako bi si kdo v svoji otli zob vzel vode, se vsesel na zakurjeni štedilnik (šporhart) in tako dolgo sedel na njem, da bi mu voda v zobu zavrela. — Precej potrežljivosti bi moral imeti tudi, kdor bi zaprl mačko v ptičjo kletko in bi tako dolgo čakal, da bi začela žvrgoleti.

2. Največja hitrost bi bila morala tole: Ko bi kdo iz četrtega nadstropja vrgel jajce na ulico, potem pa tako hitro tekel po stopnicah dolii, da bi prišel prej na ulico kakor jajce in bi ga še v roke vzel. — To bi morala biti že precej velika hitrost. Še večja hitrost pa bi morda bila, ko bi kdo tako hitro tekel okoli mize, da bi sam sebe odzad pohodil po petah.

3. Kdaj se zakonski mož najbolj vstraši? Hm, to je pa težko povedati. Mogoče tedaj, ko vidi, da je žena dobila trojčke. Naš stric se najbolj vstraši tedaj kadar pridejo žganci na mizo, nekateri pa se najbolj vstraši tedaj, ko zapazi, da je sodček v dejstvu že prazen. Sicer pa moških še ne poznam zado-

sti, da bi mogla več o tem povedati.

Mr. Leopold Kunst iz Waukegan, Ill. — pa misli takole:

1. Največja potrežljivost bi bila tole: Mož pride malo v rožicah domov. Žena ga prav pošteno ozmerja in mu priloži za namecek še kreko klofuto, on pa jo zato objame in ji v zahvalo navrže še gorak-poljub.

2. Kaj je največja hitrost? — Mož sedi v krčmi in drži kupico v roki, odzadaj pa pride tiko njegova boljša polovica in ga zgrabi za ušesa, da mu zdrne kopica iz rok. On pa jo kar s koleni ujame, nehoti. Prislovica namreč pravi, da so kolena hitrejša kot misel.

3. Zakonski mož se gotovo najbolj vstraši tedaj, kadar mu prinese trgovec prav debel račun, ker je žena pri njem kupila novo obleko, modern klobuk, pa nič plačala.

Nadaljevanje v prihodnji številki.

Iz zakonskega življenja. — Krompirjevec: "Danes sem pa izredno vesel".

Koruznik: "Zakaj pa?"

Krompirjevec: "Moja stara želi celi teden ni govorila z menoj, danes me je pa vendarle spet ogovorila".

"Beži no! Kaj ti je pa rekla?"

"Lump".

* * *

Kaj si vse domišljuje. — "Slišite, gostilničar, zaradi mene pa res ni treba nastavljati novega sodčeka".

"Že prav, toda ali mislite, da se meni samemu ne bi prilegel en vrček?"

* * *

Enostavno. — Zdravnik (ko zapoji telefon, bolniški strežnici): "Zdaj je ura deset, torej me kliče moja žena: Pojdite kar Vi mesto mene k telefonu! Drugega vam ni treba kakov poslušati, nazadnje pa recite "all right"!"

SLOVENCEM V CLEVELANDU, OHIO!

Slovencem v Clevelandu in ta moščni okolici naznanjam da ima v zalogi letošnje "Mohorjeve knjige" za leto 1921, naš zastopnik

Frank Suhadolnik, 6107 St. Clair Ave., Cleveland, O.

On ima tudi v zalogi vse knjige, ki jih prodaja naša tiskarna. Za naročila in vse stvari, ki se tičejo nas se lahko obrnite vsakokrat na njega. Vsem ga najtoplejše priporočamo.

Slovenian Franciscan Press, Chicago, Ill.

SLUŽBO DOBI

Pošteno dekle,

ki bi opravljalo hišna dela.

Mrs. Kalom,

3612 Douglas Blvd.

DVA POSESTVA NA PRODAJ

v Zagradcu pri Starem Trgu.

Razen večjih hiš in lepega gospodarskega poslopja polje, obširni gozdovi in vinogradi v Mavrilinu.

Za pojasnilo se obrnite na Mrs. Lucija Kure, 1849 Allport St., Rear, Chicago, Ill., ali pa na Ivana Miheličiča, trgovca v Starem Trgu pri Kocvju.

POZOR!

POZOR!

PRODA SE GROCERIJA

blizu nove Slovenske šole in Narodnega Doma, ki se postavi v kratkem. Lepa prilika za podjetnega Slovenca, posebno za mesarja. Trgovina je prostorna, ter je rent sedaj še zelo nizek. — Pisma naslovite na "Lepa prilika", cf. Edinost, 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

ZAKAJ PLAČEVATI PREVEČ?

TAKO naj bi se vprašal vsakdo, ki potrebuje ali bo kedaj potreboval kakih notarskih del. Razni zakotni agentje odirajo naše ljudstvo da je gróza. Vsakdo ki plača več kot potrebno, **meče proč denar!**

RADI TEGA, naznanjam slavnemu občinstvu v Chicagi in okolici, kakor tudi širom Amerike, da doli podpisana izdelujeva vsa notarske dela **najceneje med vsemi!**

NIHČE Vam ne bo naredil prošnje (affidavit) za dobiti svoje domače iz stare domovine ceneje kot mi!

KADAR ŽELITE dobiti svoje domače ali svoje prijatelje iz stare domovine, tedaj pišite nam in mi Vam bomo dali brezplačna navodila.

POMNITE, da je naše geslo: "Točno in poštno postreči vsakomur, po najnižji ceni!"

Pisma naslavljajte vedno na:

JERIĆ & ŽELEZNİKAR,

(Slovenska notarja.)

1849 W. 22nd ST.,

CHICAGO, ILL.

KLEPETULJA ALI ŽENSKI VOLK.

(Iz Jak. Alešovčevih "Ljubljanskih slik".)

Najti je ta rod po vseh stanovih in se nabira zlasti iz omoženih, ki nimajo otrok ali pa so jih na kakršnoli način izgubile; potem iz vdov, po katere ne mara več seči moška roka; pa tudi iz teh obojih, če imajo za možitev godne hčere, ki pa že dolgo zastonj čakajo srušačev; potem iz neomoženih ravno prej popisane vrste. Zato je klepetulja že take starosti, da je ne veseli več to, kar uživajo mlajši. Ime ji pristoji od njene navade: živi ob časti, ob dobrem imenu in poštenju drugih ljudi. Ti niso nikjer varni pred njenim jezikom ne ponoči, ne podnevi. Zalezuje pa oba spola enako marljivo. Tudi ne gleda pri tem zelo na starost; vendar so ji pa srečni ženini in neveste in pa srečni mlađi zakonski najljubši grizljaj. Kremplji, s katerimi grabi in lovi svoj plen, so ji oči in ušesa. Braniti in varovati se je pa te zveri tem težje, ker časti oropani večdel še ne ve, da mu je vzeta čast in poštenje in s tem sreča — ko je že davno v zobeh vsega mesta. A kadar izve, je pa že prepozna, čeprav bi vedel za volka, ki mu je upertal čast tako brez vse njegove vedenosti.

Svoje zbirališča ima ta zelo nevarna in škodljiva zver pozimi in ob grdem vremenu večidel doma v brlogu te ali one vrstnice, kjer si maže jezik s kavo, da ji ne otrgne pri obilem trudu; poleti in o lepem vremenu pa "Pod Turnom", ali v "Švicariji", pod Rožnikom ali pa kje drugje blizu Ljubljane, kjer je videti skupaj več ljudi. Posamezno pride tudi na kak drug kraj, prekrbet se s tvarino zase in za druge. Sploh posnema ta zver pajka, ki nastavlja mreže tam, kjer poseda in leta mimo največ muh. Posamezno nabranjo tvarino potem pripravi za prežekanje, ker je že tako u-

stvarjena, da sama ne mara obdržati tega, kar je ujela, ampak da naprej, da se potem sprede na vse močne strani dalje, in včasih res postane iz komarja konj.

V družbi pa gre na prežo iz mesta že kmalu popoldne, da bi kaj ne zamudila. Na prežišču sede na najočitnejši kraj, da ne uide njenim vedno se premikajočim očem živa duša. V roki ima navadno napol začeto nogovico, in iglice ji drkajo s silno naglostjo skozi suhe ali pa prav tolste prste. Toda še hitreje ji drdra stupeni jezik po ustih, ki so — čeravno polna škrbin — vendar strašnejša od žrela krokodilovega ali tigrovega. Koliko poštenosti, koliko sreče je že požrla taka pošast, a sebi niti v najmanjšo korist! Največje veselje take ženske je toče se ji posreči razdreti kako možitev ali zakonsko srečo. To je potem žvrgolenja in hihitanja v taki "izbrani" družbi, da jo sam peklenšček zavida za njeno slavo!

"Ob čem pa sicer živi tak ženska zver — saj z obiranjem ljudi in z opravljanjem si ne služi vsakdanega kruha?" — tako bo morda kdovprašal. Res, priatelj, s tem si kruha ne služi; večina te vrste ga tudi ne zna služiti in ga nikoli služila ni. Če je omožena — čemu je pa mož? On naj služi, in če več ne služi, je že dosti zasluzil ali pa všeč brez dela penzijo iz cesarske blagajne. Skoro isto je, če je taka ženska vdova; le "stara gospodična" mora imeti kak drug vir, da morebiti sposoben ud te lepe družbe.

Tu smo imeli v mislih le ženskega volka gospoškega stanu; nahaja se pa v Ljubljani tak volk še tudi po vseh drugih nižjih stanovih. No, pa ta je po svojih navadah zelo podoben prvemu, le da izhaja iz nižjih stanov in da ne hodi v svili in v gospoških cunjah na lov, ampak v preprosti, večkrat celo umazani in raztrgani obleki, in da svojih zbirališč in pasti nima tam, kjer gospoški, ampak povsod, kjer se snideta dve ali več takih žensk, torej na ulicah, pred cerkvijo, na trgu, pred prodajalno itd. Plena pa ne išče pre-

prosta klepetulja samo po svojih nižjih krogih, ampak hodi na lov še rajši v višje kroge — v tem ji dobro služi to, ker pozna ljudi, kraj in družine. Včasih je tako ženske še prav dobro in prav všečno in celo nalašč najeto in plačano, da donaša obreklije novice višjim iz krogov njih sovrstnikov in sovrstnic — in ti višji potem resnice tega, kar jim je obreklije izpóročila, ne dajo šele policijsko preiskavati, ampak vse vzamejo za dobro in pošteno blago. Posebno dobro služijo take ženske pri zalezovanju zaljubljencev obojeva spola; zalezovani ali zalezovana sta še vsa zamknjena v svojo "srečo", za katero ne ve živa duša, a sta že tudi ujeta v mrežo, in šiba je janju se spletena. Je li potem to, kar se zve, resnica ali laž, to se ne preiskuje, ampak kar na besedo se verjame, in to tem rajši, čim strašnejje se sliši, čim hudobnejše se da razplesti in popačiti ter prirediti tako, da je prav masten grizljaj za zobe drugih iste vrste!

Akoravno pa ženski volk oboje vrste najrajišči preži na srečne zakoniske, na srečne in nesrečne zaljubljene in nezaljubljene ženine in neveste, na vstran uhajajoče omožene in oženjene — se vendar ne brani tudi kakega drugega grizljaja, če že ni tako mastnega. Ob taki suši pride na vrsto: premoženje, pridnost, zmožnost, starost tega in onega; sodijo se ženske in moški enako ostro, le dobrih lastnosti ni najti pri nobenem in pri nobeni; in če si katera obreklije že upa na dan, da pojavlja tega ali onega, brž je @ako, kadar če vržeš kamen med vrabce v prosu. V nobenem oziru ne smenihče na sebi imeti ne ene poštene dlačice; ogladan in izsesan mora biti, da ga ni drugega kot meh, ko ga izpusti iz svojih krempljev taka se-savka. Tudi v zgodovini skoro vseh rodbin je taka ženska izvedena, in njen bistri um dobro ve, kdaj je treba pogreti in privleči na dan kaj starega, že davno pozabljenega, da poči in kaj raznese. Kar sama ne pomni, izve od drugih, kajti družba

teh "lepih duš" je nekako "zgodovinsko društvo". Novi udje se po ustmeni kroniki lahko pouči o preteklosti in o sedanjosti vseh količaj vrednih prebivavcev mesta; o rodbinah pa zve lahko še več nego je zapisano v krstnih bukvah, in tako je po pravilih te družbe vedno poskrbljeno zlasti za naglo raznašanje skandaloznih dogodb in za ohranjanje te kronike. Število takih družabnic se pač utegne skrčiti ali tudi povišati, semertjata celo izključiti kaška zamera to in ono, toda popolnoma zamrl pa ta ženski volk ne bownikar — za to že skribi ljubljanski svet sam.

Pri vsem tem je pa katera vsaj na videz zelo pobožna: hodi molit in k izpovedi, kar ji je tudi res treba, čeravno brez vse koristi, ker o poboljšanju pri taki ženski ni prej govorjenja, da ji zapre usta — smrt. Pa še tudi smrt nič kaj ne mara za takovo stvar; menda pride ponjo šele, kadar nima opraviti nič drugega in se dolgočasi. V grobu pa klepetulji menda strojni vse drugo prej kot jezik — in ni se čuditi, ker mora bi-

Velikonočno pošiljanje denarja v domovino

PO POŠTI IN BRZOJAVNO.

na vse kraje Jugoslavije po pošti ali telegrafično po najnižji dnevnih cenih.

IZPLAČILO DOLARJEV v govorjem denarju po celi Jugoslaviji točno in s popolno garancijo.

Mesta, v katerih stranke lahko osebno prejmejo poslani denar v dolarjih so: ZAGREB, OSIJEK, VRŠAC, ŠABAC, DUBROVNIK, SPLIT IN BROD.

Za vsako pošiljatev od \$100.00 se plača \$3.00. Najmanjša cena je \$1.00.

PRODAJA ŠIFKART za vse linije po določeni ceni.

SPREJEMAMO D ENARNE ULOGE in plačujemo od njih 4% obresti.

Dajamo nasvete in pojasnila o vseh vrstah poslov svojim bratom Jugoslovanom popolnoma brezplačno.

EMIL KISS,
BANKIR,

133 Second Ave., New York.

LOOK OUT ZA PIJAČE,

katera so združene kot je TRIGLOV CAJ vroč prejden greste k počitku. MELISSA, zavoj 75c, 1000 ROZE zavoj 75c, Encian (GENTIAN) zavoj 90c, in druga želišča v zalogi. BRI-NJE iz starega kraja po 16c funt, ceo vrečo 120 funtov (4 bušle) po 14c funt. PRASEK od vina (wine Stein) po \$3 funt zadostuje za 40 galonov najboljše kisle pijače za žeko. GRAPE JUICE \$95.00 sod. SUGAR Coloring (Short Pint) \$1.50. GAUGE (MERO) za alcohol auto-radiator in za vse tekočine ki imajo proof vsebuje manj kot pol grada pa do 200 gradov, stane \$3.50. Vse cene vsebujejo tudi poštnino, samo Grape Juice in Brinje ne. K naročilom je pridjeti ček, money order ali draft. A. HORWAT, 1903 W. 22nd St., Chicago, Illinois.

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

Knjigarna "AVE MARIA"

1849 W. 22nd St.,

V ZALOGI IMAMO SLEDEČE MOLITVENIKE:

Dušna paša	\$1.50
Slava Gospodu, z velikimi črkami	1.50
Lurška Mati Božja	1.50
Priprava na smrt	1.50
Nebeška hrana	1.50
Vir življenja in svetosti	1.50
Duhovni boj	1.50
Smarnice, Škuča	1.50
Sweta spoved	1.50
Premišljevanje o Presvetem Resnjem Telesu	1.50
Sv. Jožef	1.50
Evangeljska zakladnica	1.50
Krščanska mati	1.50
Smarnice, Volčič	1.50
Sv. Rožni Venec	1.50
Marija Devica Majnikova Kraljica	1.50
Kruh življenja	2.00
Večna Molitev	2.00
Molitevnik, Rev. K. Zakrajsek O F M	1.00
Sv. Družina	2.00
Bodi moj naslednik	1.50
Hvala Božja	1.00

CENIK KNJIG DRUŽBE SV. MOHORJA.

Katere ima v zalogi knjigarna "Ave Maria".

Jeruzalemski romar, dva zvezka po \$50
Jedro katoliškega nauka	1.50
Kazalo za Slov. prijatelja	
Od blagoslovlj...75
Kristusovo življenje in smrt	3.00
Križana usmiljenost75
Krščansko katoliško nравoslovje75
Mesija, I. in II. del, zvezek50
Nebeška krona50
Pamet in vera, I. II. in III. del zvezek50
Prilike P. Bonaventure50
Slovenski Goffine	3.00
Slomškovi pastirski listi50
V boju za temelje krščanske vere50
V tem znamenju boš zmagal50
Katoliška cerkev kraljestvo božje na zemlji50
Zgobe sv. pisma I. in II. del zvezek50
Zivljenje našega Gospoda Jezusa	1.00

Pri naročilih naslavljajte pisma na:

SLOVENIAN FRANCISCAN PRESS,

1849 West 22nd STREET

CHICAGO, ILL.

NAZNANILO IN PRIPO- ROČILO.

Našim naročnikom in dobrotnikom kakor tudi vsem rojakom v Clevelandu in državi Ohio nazznamo, da jih bo te dni obiskal Mr. John Jerič.

On je pooblaščen pobirati naročnino, oglase in sploh vse, kar je zvezi z našimi listi "Ave Maria", "Edinost" in "Glasnik Presv. Srca Jezusovega".

Vsem ga toplo priporočamo in obenem prosimo, da mu gredo rojaki na roke v vseh ozirih.

UPRAVA IN UREDNIŠTVO
AVE MARIJE, EDINOSTI
IN GLASNIKA P. S. J.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAIDS, IOWA

Pripravite se za neodvisnost

Začnite se sedaj pripravljati na denarno neodvisnost s tem, da začnete vlagati v hranilni oddelki v Kaspar State Bank.

Čim prej začnete, prej se vam bodo pokazale lepe priložnosti in vspeh. Ko boste imeli denar na banki, boste čutili v sebi moč za napredok in postali boste samozavedni.

Conservativna in varna banka. Ima vse bančne zmožnosti. Bančna moč nad dvanajst milijonov dolarjev.

KASPAR STATE BANK

BLUE ISLAND AVE., CORNER 19th STREET

Varna banka, kamor nlagate svoj denar.

Da ugodimo onim, ko ne morejo priti med devet ure zjutraj in do petih zvečer, zato bo ta banka odprta ob pondelkih in sobotah do pol devetih zvečer.

RAZNO

DOBER TEK SOVJETSKIH KOMISARJEV.

Češka socialistinja Severinova, ki je bila član delavske delegacije, ki je obiskala Rusijo, pripoveduje: "Že v Revalu nas je sprejelo boljševiško odposlanstvo, ki nas je nato spremljalo na naši poti v Petrograd in Moskvo. Med drugimi je bila v odposlanstvu tudi komunistinja Rahmanovska. Ta je neki dan omenila, kako nasprotniki boljševizma očitajo ljudskim komisarjem, da stanujejo v lepih stanovanjih in da dobro in mnogo jedo, dočim ljudstvo strada. "To je resnica", je rekla Rahamanovska "toda komisarji morajo tudi dobro jesti, da morejo dobro delati". In res, poroča Severinova, je kazala Rahamanovska ves čas najboljši tekter je mnogo in dobro jedla. Sovjeti komisarji imajo čisto prav: prazna vreča ne stoji pokonci. Napača je le v tem, da oni to načelo porabljajo le zase, ne pa tudi za ljudstvo. Zato ni čudno, da sovjetski aparati tako izvrstno funkcioniра: da pojejo puške in vešala in da nihče niti kihniti ne sme, da ne bi vzemiril boljševiške vesti, a da na drugi strani vse produktivno delo počiva in umira. Če pojde še dolgo tako dalje, boljševikom ne bo druga preostalo, nego da začno prodajati kosti umirajočih Rusov in izkuščkom tolažiti svoj obilni tek.

IZDATKI ZA AVSTRIJSKO VOJAŠCINO.

Po mirovni pogodbi Avstrija ne sme imeti stalne vojske, ampak samo neke vrste deželno brambo, stavljeno iz samih prostovoljcev.

Vrednost te avstrijske "milice" je manj kot nič in številno je tudi zelo slaba, zato pa zelo draga.

Lanskot letu je stala ta armada brezposelnih potepuhov 590 milijonov, letos so stroški preračunjeni na čez 1000 milijonov, torej še enkrat toliko.

Ta avstrijska armada stane torej več, kakor je stala celo armada v nekdaj Avstriji.

PRINC-GOSLAR.

Iz Berolina javljajo: Nemško-nacionalna ljudska stranka razpoložila vabila za koncert, katerega čisti dobiček je namenjen za volilni sklad stranke.

Na tem koncertu bo nastopil princ Friderik Viljem Pruski kot igralec na gosli.

STANJE ARMAD.

Vrhovni svet v Parizo je določil, da bo smela imeti Avstrija pod orožjem 30.000 mož, Bolgarija 25.00, Turčija 50.000, Grčija 70.000, Nemčija 100.000, Jugoslavija 170.000, Čehoslovaška 205.000, Italija 590.000, Amerika 290.000, Japonska 300.000, Poljska 540.000, Anglija 600.000 in Francija 700.000 mož.

Ako bi te ogromne številke znižali za tri četrinike, bi imeli vojaštva še vedno več kot dovolj!

NAČRT ZDROUŽENJA PRAVOSLAVNE IN ČEŠKE NARODNE CERKVE.

Češka narodna cerkev je imela nedavno svoj shod v Pragi. Tega zborovanja so se udeležili zastopniki: srbske pravoslavne cerkve, ruske, anglikanske in češke protestantske.

Na zboru je referiral obširno znani dr. Zahradnik, ki je konstatiral, da bodo pogajanja glede združitve srbske cerkve s češko narodno kmalu zaključena.

Od srbske strani vodi ravnokar omenjena pogajanja vladika Dositej, ki je udržanju s Čehi najbolj naklonjen.

PALESTINA IZPRAZNJENA ZA ANGLEŽE.

Paris, 7. marca. — Te dni bodo francoske in italijanske čete zapustile Palestino in sicer na podlagi pogojev, pod katerimi je bil Angliji izročen mandat nad Palestino.

FOR OUR YOUNG FOLKS.

TO OUR BOYS AND GIRLS.

From now on we will publish letters in our column "FOR YOUNG FOLKS", so we would be very glad to hear from our young folks from various parts of the country. We are quite certain that every boy and girl has some interesting subject to write about, for instance how your clubs, socialities, etc., are progressing, and such similar things.

Hoping to hear from our young folks,

I remain,

EDITOR.

TALE OF AN APOSTATE.

(Continued from last issue.)

V.

Mrs. Kral seemed little inclined to retire, although it was very late; an unquiet and feverish restlessness made her nervous and wakeful, and she wandered from room to room in a purposeless way long after her husband and son were asleep.

The knocker at the street door suddenly sounded. Before descending to answer it, Mrs. Kral looked cautiously from a window. The night was too dark to discern more than the outlines of a figure. With a strangely beating heart, yet with no premonition of the truth, she hurried down and opened the door.

"Mother, take me back! My faith has returned!"

There was a cry so glad, so wild, so thrilling, that it pierced to the two sleepers above stairs, and roused them as if it had been a shock. They were on their feet in a moment, but like men in some horrid bewilderment. Waiting only to fling on some light apparel, they arrived below, just as Mrs. Kral had fainted in her daughter's arms.

"I have killed my mother", shrieked Mary; "my return has killed her—oh, mother, mother!"

The anguish, and remorse, and fright in her voice, touched and appalled her father and brother. Their astonishment at her return, and their concern for the unconscious woman, rendered them powerless to ask a single question. But the closed eyes were beginning to open; the color to return to the blanched face, as if the tears falling like rain upon it had restored its animation. She lifted herself a little from the floor where Mary had been compelled to place her, and seemed trying to recall something. Her husband was helping to support her, and her son knelt before her. In a moment she remembered all, and with another glad, thrilling cry, almost like the first which had startled the sleepers, she turned to her daughter, threw her arms about her, pressed her lips to hers, and cried between bursts of joyful tears:

"My darling! the Mother of God has brought you back, as I felt she would.

Tim, dear! we have our own poor child home again, back to the faith, and back to our hearts. Dick asthore!" turning her dim eyes upon the young man,

"thank God, and his Blessed Mother from your soul out. Oh, God be praised! God be praised!"

Was it her own morbidly sensitive fancy, or was it bitter reality, that made Mary think the greeting of her father and brother unwelcome and cold; that it was only given for her mother's sake; that they both regarded her with distrust, and it might be, aversion? With an effort she put away the unhappy thought for the present, and gave her whole attention to her mother. The latter's condition demanded it; she seemed threatened with another swoon even before they could bear her to a sofa, and administer restoratives, and for the remainder of the night she claimed their most watchful care. In the morning she was better, though alarmingly weak, but so happy, that even when she could not speak, smiles were constantly upon her face, and her eyes shone with joy.

Her gaze rarely turned from Mary.

"Dearest!" she said frequently, when her faint voice could raise itself, "it is so good to have you here!"

Poor Mary! her burning, aching eyes could weep no more; they were red and hollow from having done little else since the first moment of her singular conversion, the day before, but they looked all the intense affection that the poor old mother could desire.

Mrs. Kral seemed to grow suddenly strong as the hour approached for the High Mass. She was able to raise herself a little, and to make her voice more audible.

"Tim, dear", she said, laying her trembling hand on her husband's arm, "you and Mary go to Mass like you used to do in the old times, and call in to see Father McGovern, and tell him the good news—Dick will stay and take care of

me."

Her husband could not refuse, much as he preferred to have it otherwise; neither did Mary offer any objection.

Had ever the town such a subject of gossip? the renegade, the apostate, the outcast child back again, and accompanying her father to mass—how had this singular change been effected? not even the annoyed Lorimers could tell; they knew no more than late on the previous evening Miss Kral had returned to their house after an absence of several hours, and had informed them quietly of the restoration of her faith, and of her intention to go immediately to her parents; she had not said how the change had been effected.

There were more eyes riveted upon Mary Kral during the service, and more thoughts busied about her, than were concentrated upon the Holy Sacrifice. But she seemed unconscious of all, and only kept her eyes upon the altar.

Fearing to be accosted by some of his acquaintances, and perhaps asked questions which he was in no mood to answer, Mr. Kral waited until most of the congregation had dispersed, and then, accompanied by his daughter, he repaired to the pastoral residence.

Father McGovern received them almost immediately, starting a little when he saw Mary. She could not wait for him to speak, but burst out:

"Welcome me, father; I am no longer an apostate—I have come back to do penance; to repair the scandal I have given".

(To be continued.)

Aids to Ejection.—When the Allies get ready to grab the Turks and throw them out of Europe, those baggy breeches they wear ought to make the job easy.

—Lexington Herald.

Tragedies of the Crime Wave.—Cook

"Cheer up, Liz! It ain't your fault if the silver was stole!"

Maid—"N-no, but I'd just cleaned it all!"—London Opinion.

Dangerous Fish.—Jones was talking to some friend of a fishing-trip he was contemplating on his holiday.

"Are there any trout up there?" questioned one of the friends.

"Trout? Thousands of 'em", replied the other enthusiastically.

"Will they bite easily?"

"Will they?" reiterated Jones. "Why they're absolutely vicious! A man has to hide behind a tree to bait his hook".

—Los Angeles Times.

Next!—"Yes, sir", said the big Irishman, reminiscingly, "I should say I was personally acquainted with General Pershing. I was lyin' back of the breastworks pumpin' lead into the Jerrys one day when I heard the chuggin' of a big car. Then came a voice sayin', 'Hi, you there, with the deadly aim, what's your name?' "

"Hogan, sir", says I, recognizing Gen. Pershing.

"What's your first name?"

"Pat, sir."

"Well, Pat, you better go home; you're killin' too many men. It's slaughter."

"Very good, General", says I.

"And by the way, Pat, don't call me General; call me John."—The American Legion Weekly.

Being Nice to Her.—The Fair One—"I see here where a man married a woman for money. You wouldn't marry me for money, would you?"

The Square One—"Why, no, I would not marry you for all the money in the world".

Good Reasoning.—Parent—"What is your reason for wishing to marry my daughter?"

Young Man—"I have no reason, sir; I am in love".

The Old Reliable.—Artist—"I'm awfully sorry I can't pay you this month".

Landlord—"But that's what you said last month".

Artist—"You see I keep my word . . . you can confidence in me".

Pa's Ready Answer.—"Pa, what is the Minority party?"

"That's me, son", said Pa, "when mother and the girls are in the tonneau telling me how to drive".

Looking Up.—"So you want to marry my daughter. What are your prospects?"

"Well, sir, I have a wealthy bachelor uncle, sixty-five years old, who has just taken up aviation".

Progress.—"Is this an imitation of butter?" inquired the man with the market-basket.

"I can't say that it is", replied the conscientious dealer. "We have got far beyond imitating butter. We are now imitating the imitations".

AMERISKA SLOVENKA

Urejuje Miss Marica.

Cleveland, Ohio. — Cenjeno u-redništvo: — Prosim, če bi hoteli priobčiti par vrtic o umrli Mrs. Prinčič, ki je bila naročena na Vaše liste. Bili sva dobri priateljici, zato bi ji rada napisala par besed v spomin.

V TRAJEN SPOMIN NAŠI PRIJATELJICI.

Kruta smrt nam je vzela jako ljubljeno ženo, pustila nam jo le spomin, toda ta spomin je krasen, neizbrisljiv.

Dovolite, dragi čitatelji, da grem daleč nazaj, v tisto dobo, ko je še pestovala svojega nežnega prvorodenca. Bila je srečna, ko je v duhu zrla pred seboj njegovo in svojo dočnost. Dasi je bila videti srečna, ji je vendar nekaj težilo srce, kakor bi slutila gremko usodo, ki ji bo nekdaj zagrenila srečo. Bila je verna, potprežljiva in blaga žena ter blaga in skrbna mati svoji hčeri in trem sinovom. Bila je mati, kakoršnih ima svet le malo. Njeno največje veselje je bila molitev in njen sin mašnik. Saj je zanj žrtvala celo svoje življenje. "Oh, ko bi le ozdravil moj sin!" tako je večkrat dejala.

Z molitvijo je spremljala sina, ko se je šel zdraviti v Warrensville, nato v semenišče Denver in konečno pred oltar. Bolan je bil njen sin in ona je to vedela, zato ji je krvavelo.

Kako se je bala, da ga ne bi Bog prej poklical k sebi, predno bi zapel prvo slovesno sv. mašo. Njena molitev je bila uslušana, ko je dne 2. junija 1918 v cerkvii sv. Vida v Clevelandu sin prvikrat zapel pred oltarjem "Gloria in excelsis Deo!"—Tedaj se je porosilo oko presrečne matere in njeno srce je zatrepetalo, ko je gledala sina novomašnika stati pred oltarjem Gospodovim. Ni bila zastonj moja molitev, je dejala na tihem. Bog boli zahvaljen, Marija, dobra mati, čuvaj mi ga tudi za naprej in izprosi mu zdravje! Toda, Marija mu ni izprosila zdravja, kajti božja previdnost je odločila, da mora še en meč raniti materino srce.—

Prišlo je do slovesa. Sin se moral vrnil nazaj v Denver, ker mu tukajšnji zrak ni ugajal. Težka je bila ločitev in še težja je bila misel, da se morda gledata zadnjikrat. Sin je blagoslovil mater, ona pa ga je priporočila Mariji. Tako sta se ločila. —

Neprehomoma je molila za njego zdravje, toda božja volja je bila drugačna:

Preveč je bilo trpljenja za njo, zato je tudi sama zbolela in morala je v bolnišnico, iz katere se ni povrnila več. Voljno je prenašala vse muke in na tihem prosila Boga, naj ji da, da bo še enkrat videla svoja dva sinova, ki ju je tako vroče ljubila. Vedela je, da ji bo kmalu ugasnila luč življenja, zato si je tem bolj želeta videti sina mašnika.

Ni trpela in molila zastonj, kajti ravnio teden dni pred njeno smrtjo sta se vrnila v Cleveland njeni ljubeči sinovi. Eden zdrav (stregel je bratu duhovniku v bolezni), drugi bolan. Bil je groljiv prizor, ko je mati nepričakovano zagledala pred seboj svoja dva ljubljence. Zopet je mogla zreti v obraz svojemu sinu duhovniku, ki že 11 mesecev ni vstal z postelje. Bila je tako presenečena, da ni mogla govoriti. Samo teden dni jima je Bog dopustil bivati skupaj, potem pa jo je na ne-

DELO IN DENAR.

Spisal dr. Fr. Detela.
(Dalje.)

"Oh, Bog nas varuj!" je vzduhnila mati, ki jo je obšel strah, kako hitro da bo izginilo z zaslужki skromno, tako težko pridobljeno blagostanje. Hči je pripomnila, da je zapazila tudi ona, kako stikajo delavci glave skupaj in se skrivajo razgovarjajo, kako nevljudno in nekako uporno se že vedejo nekateri proti nadzornikom in uradnikom.

"Pravzaprav", je dejal Jože, "če zmanjšujejo tvornice število delovnih dni in znižajo plače in odpuščajo delavce, kadar nimajo zadosti dela, zakaj ne bi smel delavec, kadar je več dela, zahtevati višje plače?"

"Saj ne dobi posamezen delavec nič več dela, če dobi tvornica več naročil", ga je zavračal oče. "Ker je več dela, zato so se najeli novi delavci, kakor najme kmet dñinarjev za košnjo in mlačev. Če bi se uprli vsi kmetski delavci, bi seveda grozno oškodovali kmeta, sebe pa še bolj. Zakaj, kje bi dobivali živeža? In brez živeža ne more živeti najupornejši delavec črez dva dni. Tako spravimo tudi mi lažko vso tvornico v veliko zadrgo, sebe pa tudi, in vsi delavci lahko uničimo vse tvornice, s tvornicami pa tudi sebe. Zakaj če nimamo dela, kakor bomo živel! In kateri podjetnik bi hotel vzdržavati podjetje, ki ne nese dobička! Združba rodi moč, moč pa je izkušnjava k zlorabi, ki jo zbuja hlepenje po dobičku. In to hlepenje je v družbi tem hujše, ker ga ne moti in ne ovira nobena vest; kjer so vsi enaki, se ne čuti nikče krivega. Koliko krijev storil narod narodu, država državi! Ali se ima kdo za kriveca? Časi se še imeti ne sme. Naj bi rekel vojak pred vojno: Vojna je krivična; jaz ne bom streljal — ali ga ne bodo ustrelili?"

"Ampak proti združbi", je dejal Jože, "pomaga zopet le združba, ker ne opravi posameznik nič".

"A vpraša se takoj zopet, katera združba bo močnejša; saj nastane takoj boj združbe proti združbi, sloja proti sloju, in najmočnejši ni vedno najpravičnejši. Posameznik, ki se bori s posameznikom, ima svojo vero ali vsaj vest in srce in čuti nekoliko usmiljenja;; združba nima ne vere, ne vesti, ne srca in ne pozna usmiljenja. Naša tvornica je bila v prejšnjih časih, kakor pripovedujejo, v rokah enega samega gospodarja in delavcem se ni godilo slabo. Zdaj pa je v rokah delniške družbe, in kdor ima tako delnico, pričakuje kar se da velikega dobička. Kako se doseže ta dobiček, zato se ne briha nikče nič in nobenega delničarja ne bo spekla vest, če pogine polovina delavcev od lakote. Človek ima

dušo; družba dela kakor stroj, in kdor pride pod kolesa, je izgubljen. Meni se zdi, da bo še vse hujše na svetu. Če se zviša delavcu plača, se zviša takoj tudi cena živil in drugih potreboščin. Podjetnik hoče imeti svoj dobiček, in kar izda več za delavca, prevali na cene svojih izdelkov".

"Samo kmet ne more prevaliti svojih bremen", se je jezik Janez; "samo kmet ne more postaviti sam cene svojim pridelkom in načesto kupca mora povpraševati kmet, kakšne da so cene, ker mu jih postavljajo drugi ljudje. Danes so višje, jutri nižje in nihče ne ve, zakaj, in celo ob slabih letinah so bile že nizke cene".

"Ker, so bile boljše letine po drugih krajih, trgovina pa zravnata hitro ceno poljskih pridelkov".

"Dyema delavcema", je dejal Janez, "sem jaz že povedal svoje mnenje, da jima je zaprlo apo. Nai bi se kmetje vsi združili in zvezali, bi že postavili cene, kakor se spodobi. Toda kmete družiti pa koze pasti"

"Če se pa upro delavci kmetu, ga prisitevno tudi".

"Dokler ima kmet svojih ljudi, se mu nič bat".

"Kaj pa, če se mu upro domaći?" se je namuzal Jemec Janezu in Metti, ki sta se takoj spogledala.

"Prej pogine delavec nego kmet", se je ponesel Janez.

"Kaj pa če bi delavci ne hoteli mirno poginiti! S tem, da se obsoodi in kaznuje delavec, ki noče vdano stradati, se ne reši delavsko vprašanje. Besedo ima pravica, ki jo mora uveljaviti država".

"Država?" se je muzal zdaj Janez, "ki ne pozna ne vere, ne vesti, ne srca?"

"Tisti, ki odločujejo v državi", je popravljal v zadregi Jemec, "tisti so odgovorni za vse krivice, ki se store, in če nimajo ne vere, ne vesti, ne srca, tem slabše zanje. Srca jim pravzaprav še treba ni, ker nedolžen človek ne prosi milosti, ampak pravice. Pravica daje človeku prostost, milost in miloščina mu jo jemljeta".

"Oh, morebiti pa vendor ne izbruhne stavka", je vzduhnila Dragičica, ker je hotela preprečiti besedovanje med očetom in Janezom. Zagrlila sta se bila že vsak v svoje minenje in najbrž bi se jima ne zdele nobeno razsodišče zadosti pristojno.

HARMONIKE!

Izdelujem in popravljam vsakovrstne harmonike, bodisi kranjskega ali nemškega tipa. Vsa dela izvršujem zanesljivo in točno, po najnižjih cenah.

Se priporočam rojakom širom Amerike.

ANTON BOHTE,
3626 E. 82nd St., Cleveland, O.

**DRUSTVO
SV. VIDA
STEV. 25
K. S. K. J.**

Ima svojo redno mesečno sejo na sako prvo nedeljo v mesecu v Krausovi Izvorani, cor. St. Cleir Ave. and 62nd Str. N. E.

Uradniki za leto 1920.

Predsednik, Anton Grdina 1053 East 62nd Street, tajnik, Joseph Russ 6517 Bonita Ave. N. E.; zastopnik, Joseph Jgrin 1051 Addison Rd. W.; Društveni zdravnik Dr. J. M. Seliskar na 6127 St Clair Avenue.

Novi člani se sprejemajo v društvo od 16-ja leta do 50-ja leta starosti in e zavarujejo za posmrtnino \$1000 500-00 ali \$250.00 noče društvo plačuje \$6.00 te leske bol. potpore.

Naše društvo sprejme tudi otroke v Mladinski oddelki od 1 do 16 leta starosti in e zavarujejo \$100.00. Otroci po 16-etu starosti prestopijo k aktivnim člani in se zavarujejo od \$250.00 do \$1000. Iačevanje društvenih ases. pri sejah od 1 ure dop. in do 5 ure pop.

Novi člani in članice morajo biti preskani od zdravnika naj kasneje do 15. ine vsakega meseca.

Za vse nadaljnja pojasnila se obrni na gori imenovane uradnike.

Slov. kat. pevsko društvo "Lira", Cleveland, Ohio. — Predsednik: Anton Grdina, 1053 E. 62nd St. — Pevogradja in podpredsednik: Matej Holmar, 1109 Norwood Rd. — Tajnik: Ignacij Zupančič, 6303 Carl Ave. — Blagajnik: Frank Matjašič, 6526 Schafer ave. — Kolektor John Stele, 6713 Edna Ave.

Pevske vaje so v torek, četrtek in soboto ob pol 8 uri zvečer.

Seje vsak prvi torek v mesecu v stari šoli sv. Vida.

**SLOV. KAT.
PEVSKO
DRUŠTVO
"LIRA"**

Slov. kat. pevsko društvo "Lira", Cleveland, Ohio. — Predsednik: Anton Grdina, 1053 E. 62nd St. — Pevogradja in podpredsednik: Matej Holmar, 1109 Norwood Rd. — Tajnik: Ignacij Zupančič, 6303 Carl Ave. — Blagajnik: Frank Matjašič, 6526 Schafer ave. — Kolektor John Stele, 6713 Edna Ave.

Pevske vaje so v torek, četrtek in soboto ob pol 8 uri zvečer.

Seje vsak prvi torek v mesecu v stari šoli sv. Vida.

"Kdo ve?" je zmignil Jemec z rameni. "Jaz ne slutim nič dobrega, odkrat je prišel ta Brnot iz Gradca".

"Tega človeka, tega Brnota, jaz ne morem trpeti", je pritrdil Janez, ki je bil še hud od razgovora sem. "To vam govori oblastno, kakor da bi vsi drugi nevedeli nič. Če je bil on v Gradcu, sem bil pa jaz na Tirolskem, dve leti, in sem mnogo izkusil; toda Bog me varuj takega bahašta!"

Meta je zadržavala apo v napetosti in tesnobnem pričakovanju, kaj da se bo povedalo o Brnotu. Janezovo mrzje se ji je zdelo nezavedna slutnja, ki pogodi tolkrat pravo kljub izkušnji in razumu.

"Stavka je huda reč", je nedaljeval oče. "Kolika nesreča, če izpodleti, in koliko sovraštva, če se tudi posreči!"

"Ampak če hoče človek delati, kdo ga more siliti, da bi stavkal!" je vprašal Janez in pogledal svetlo okrog sebe kakor pripravljen kljubovati vsemu svetu.

"Vidiš, Janez", je dejal Jemec, "če si bil tudi na Tirolskem, ljudi poznaš vendor malo. Kdo te bo silil? Družba sama. Kadar se razlegne klik: Vsi za enega, eden za vse! Ta kraft potegne družba posameznika s seboj kakor spone konja na paši. Kruha mi ne da, s seboj vzeti je ne morem. Če bi jo prodal prisiljen, bi ne dobil polovice tega, kar sem zazidal. Kadar je stiska, se delej dobički".

"Človek se ne sme nobene stvari preveč veseliti", je pristavila mati. "Kakšno veselje je bilo, ko smo si bili postavili svoj dom! In zdaj nam postane lahko breme in zadrega".

"Nikar se ne bojte! Saj ne bo nič hudega", je prigovarjal Janez. "Če poreče Brnot: Mi stavkamo, recimo: Mi pa ne. Ali menite, da ne pojde z nami nihče? Ampak srčnost velja! Kadar nas hoče kdo u-

vično . . ."

"Ej, če jaz vem, da je pravica na moji strani, se ne umaknem nikomur

in naj jih pride nadme, kolikor hoče", se je bahal Janez in oči so se mu bliske, kakor da bi hotel kar udariti na nasprotnika. Ponosni sta zrli vanj Meta in Draga in srce jima je igralo, da so se kar utrinjale modre in rjave oči. Modri oči in previdni Jože nista prišla nič v poštev; tako nizko cenijo ponavadi ženske moško modrost.

Jemec in njegov sin sta se muzačala Janezovi neizkušenosti. Kaj je poznal o silovitosti delavcev, kadar jih ženata zavisten glad in obupna zavest, da zanje ni pravice na svetu! Niti pojmiti ni mogel on čustva skupnosti pri onih, ki nimajo pod mislim Bogom nič zasebnega.

"Če se ustavi delo", je kimal Jemec, "bodo poiskali delavci, ki žive v tujih stanovanjih, novega dela v drugih krajih; nas bo zadržavala hišica kakor spone konja na paši. Kruha mi ne da, s seboj vzeti je ne morem. Če bi jo prodal prisiljen, bi ne dobil polovice tega, kar sem zazidal. Kadar je stiska, se delej dobički".

"Človek se ne sme nobene stvari preveč veseliti", je pristavila mati. "Kakšno veselje je bilo, ko smo si bili postavili svoj dom! In zdaj nam postane lahko breme in zadrega".

"Nikar se ne bojte! Saj ne bo nič hudega", je prigovarjal Janez. "Če poreče Brnot: Mi stavkamo, recimo: Mi pa ne. Ali menite, da ne pojde z nami nihče? Ampak srčnost velja! Kadar nas hoče kdo u-

dariti, ga je treba prestreči, ne kačati!"

Jože je omenjal veliko nevarnost, ker se dobre ljudje, ki se ne ustrašijo zločina, kadar se bore za skupno korist, in skupna korist je edino vodilo vsake družbe. Kar je koristno, to je dobro, velja za družbo, in kdor ji koristi največ, ta je mož, naj bo sicer, kakršen hoče. "Zato ima Brnot takšno veljavno. Govoriti zna in delavci pričakujejo svoje koristi od njegove odločnosti; sicer ga pa ni desti prida, kolikor jaz vem".

"Kje pa stanuje ta človek?" je vprašal Janez, ki se je ujemal z Jožetom v splošni sodbi o Brnotu. Natori o družbi pa so se mu zdeli čudni in ga niso prepričevali. Čutil je, da ima nasprotne misli, ki jih ne more povedati; z neutemeljenim ugovarjanjem pa ni hotel kaziti družine. Dozdevalo se mu je, da ni vselej dobro, kar se zdi koristno, in da je prvo važnejše; toda kaj bi se vlekel za besede! Kadar bo treba delati, bo vedel, kaj mu je storiti. Meta pa bi se bila kmalu zarekla in povedala, kje da stanuje Brnot. O pravem času je vprašal zopet Janez, ne da bi čakal odgovora na prvo vprašanje, če je Brnot oženjen.

"Napol", je dejal oče: "z neko Lojzo živi, ki pere delavcem".

"Koruznik", je pristavil poluglasno Jože in sunil Janeza s komocom.

(Dalje prihodnjič.)

Trgovci in podjetniki, pošljite nam oglase za velikonočno številko!

NOVE ZVEZE S STARIM KRAJEM.

POŠILJANJE DENARJA.

Glavno vprašanje pri pošiljanju denarja so zveze z onimi kraji, kamor je denar namenjen. Naše nove zveze za pošiljanje denarja v slovenske kraje izborna poslujejo; o tem smo se prepričali. Pošiljanje se izplača v 14 do 24 dneh. Nakazila izvršuje Poštni čekovni urad SHS v Ljubljani. Ta zavod tako izborna posluje, da je nova država nanj lahko ponosa.

Prejemniki dobes poslani denar na svoj dom oziroma na njihovo domačo pošto. To se pravi, da jim ni treba hoditi po denar na to ali ono banko. Denar se jim izplača v polni svoti, to je, brez vsakega odbitka. Vsaka naša pošiljatev je garantirana proti izgubi.

Vse druge naše bančne posle za Jugoslavijo upravlja Jadranska banka v Ljubljani in za Venezio Giulio pa Jadranska banka v Trstu. Pripominjeno naj bo, da je Jadranska banka ena izmed največjih bank v Jugoslaviji. Svoje podružnice ima tudi v Kranju, Celju, Mariboru, Belgradu, Zagrebu, Dubrovniku, Notoru, Metkoviču, Opatiji, Sarajevu, Splitu, Šibeniku, Zadru in na Dunaju.

Imenovana banka točno izplačuje naše čeke (drafts), katere zaračuni smemo trdimo, da nima nobena banka ali firma, pa naj bo tako velika ali stara, boljših zvez, kakor jih imamo mi.

Naše cene so vedno med najnižjimi. Naročila se izvršujejo na podlagi dnevnih kurznih cen.

POTOVANJE IZ STAREGA KRAJA.

Do sedaj še ni bila sprejeta nova naselniška postava. Predlog, ki jo je sprejela poslanska zbornica, bo senat skoro gotovo popolnoma zavrgel in bo izdelal popolnoma nov zakonski načrt. Zaradi tega bo nedvomno vzel več mesecev, predno bo vprašanje v Washingtonu rešeno. In tudi potem, ko bo nova postava sprejeta, bo vzel nekaj mesecev, predno bo prišla ta postava v veljavno. Vse to kaže, da bodo imeli oni rojaki, ki žele dobiti svoje ljudi iz starega kraja, dovolj časa, da do dosežejo. Za vsa nadaljnja pojasnila pišite na naš naslov.

Na stotine rojakov je že prišlo iz starega kraja s posredovanjem naše tvoanke, zato tudi vi sami sebi dobro storite, ako tozadenva, pošlite poverite naši tvoanki.

POTOVANJE V STARINI KRAJ.

Veliko rojakov se pripravlja na odhod v staro kraj in sicer eni zaradi slabih delavskih razmer,